

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ι΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄
ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών « Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων συνήλθε στις 6, 7 (πρωί και απόγευμα) και 8 Νοεμβρίου 2001 σε τέσσερις συνεδριάσεις, που διήρκεσαν περίπου 12 ώρες, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. Ιωάννη Θωμόπουλου, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις».

Στις συνεδριάσεις παρέστη ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. Απόστολος Φωτιάδης, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Στη δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής προσήλθαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους, ως εκπρόσωποι των αντίστοιχων φορέων, οι κ.κ. Δημήτριος Καραλής, αντιπρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδας, Μάρια Ευαγγελίδου, εκπρόσωπος του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας (Ο.Ρ.Σ.Α.) και Παναγιώτης Γκόφας, πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελμάτων.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης του νομοσχεδίου έλαβαν το λόγο ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Θεόδωρος Κολιοπάνος, ο Εισηγητής της Μειοψηφίας κ. Ελευθέριος Παπαγεωργόπουλος, η Ειδική Αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κυρία Λιάνα Κανέλλη, η Ειδική Αγορήτρια του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κυρία Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη, καθώς και οι Βουλευτές κ.κ. Αριστοτέλης Παυλίδης, Κοσμάς Σφυρίου, Νικόλαος Λέγκας, Γεράσιμος Αρσένης, Χρήστος Μαγκούφης, Ελισάβετ Παπαδημητρίου, Φλώρος Κωνσταντίνου, Ηλίας Παπαηλίας και Βασίλειος Κεδίκογλου.

Ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Θεόδωρος Κολιοπάνος, εισηγούμενος τη ψήφιση του νομοσχεδίου, μεταξύ άλλων, είπε:

«Η υπόθεση του αιγιαλού αντιμετωπίστηκε νομοθετικά για πρώτη φορά το 1937, στο άρθρο 15 του νόμου «περί διακρίσεως των κτημάτων», οπότε τέθηκε και ο ορισμός του αιγιαλού και ορίστηκε ότι ο αιγιαλός ανήκει στη δημόσια κτήση, δηλαδή, είναι κοινόχρηστο αγαθό και αγαθό εκτός συναλλαγής. Στη συνέχεια ο ν. 2344/40 ήταν ο πρώτος νόμος που καθόρισε το σκοπό της χρησιμοποίησης του αιγιαλού για κοινή χρήση. Από τότε μέχρι σήμερα ουσιαστικά δεν υπάρχει, εκτός από επιμέρους νομοθετικές παρεμβάσεις, άλλος ολοκληρωμένος νόμος που να ασχολείται με τα θέματα του αιγιαλού και της παραλίας. Η χώρα μας έχει ακτογραμμή περίπου 16.000 χιλιομέτρων, την πιο εκτεταμένη ακτογραμμή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η έννοια του αιγιαλού, δηλαδή μιας ζώνης γύρω από τη θάλασσα, είναι κάτι ανάλογο με την έννοια των κοινωχρήστων χώρων μέσα σε ένα δομημένο περιβάλλον. Ο γενικός προσδιορισμός είναι ότι η γραμμή αιγιαλού είναι

μια πολυγωνική γραμμή, η οποία εγγράφεται στις ακανόνιστες καμπύλες στις οποίες φτάνει το χειμέριο κύμα σε κάθε ακτή. Όταν λέμε «χειμέριο κύμα», εννοούμε τις μέγιστες, αλλά συνήθεις αναβάσεις του χειμερινού κύματος και όχι αυτές οι οποίες προέρχονται από ένα παλιρροϊκό κύμα ή από μια ιδιαίτερη, σφοδρή κακοκαιρία.

Πέραν της γραμμής του αιγιαλού ορίζεται η γραμμή της παραλίας. Δηλαδή, είναι μια ζώνη ανάμεσα στη γραμμή αιγιαλού και στη στεριά - έχει πλάτος με τον παλιό νόμο 30 μέτρα και με τις προβλέψεις του νέου σχεδίου νόμου 50 μέτρα- που δημιουργεί μια ζώνη ασφαλείας, με την έννοια του να εξασφαλιστούν πράγματι η επικοινωνία από τη στεριά στη θάλασσα και όλες οι χρήσεις και της θάλασσας και του αιγιαλού, είτε αυτές είναι παραγωγικές είτε βιομηχανικές ή τουριστικές, αλλά με παράλληλη διασφάλιση του περιβαλλοντικού χαρακτήρα αυτής της ιδιαίτερα ευαίσθητης ζώνης.

Δεν πρέπει να μας διαφεύγει ο ιδιαίτερα σημαντικός οικολογικός χαρακτήρας, δηλαδή το μεγάλο οικολογικό απόθεμα, που ο πυρήνας του είναι πράγματι η ζώνη μεταξύ αιγιαλού και παραλίας. Άλλωστε η χώρα μας είναι δεσμευμένη με διεθνείς συνθήκες για την προστασία αυτών των περιοχών. Είναι πλέον φανερό ότι το σύγχρονο μοντέλο ανάπτυξης του δυτικού πολιτισμού έχει δημιουργήσει προϋποθέσεις και όρους ανάπτυξης τέτοιους, που σαφώς είναι εναντίον της προστασίας του περιβάλλοντος. Άλλωστε, γι' αυτό προέκυψε και η ανάγκη του ορισμού της λεγόμενης βιώσιμης ανάπτυξης, διότι πράγματι, έτσι όπως εννοούμε την οικονομική μεγέθυνση, αυτή έρχεται σαφώς σε αντίθεση με την προστασία του περιβάλλοντος.

Με το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, εκτός του ότι δίδεται ξανά ο ορισμός του αιγιαλού, της παραλίας, του παλαιού αιγιαλού, της ζώνης λιμένος, υπάρχουν και σημαντικές βελτιώσεις σε ορισμένα θέματα, όπως:

- Ο καθορισμός προθεσμιών προκειμένου να καθορισθεί ο αιγιαλός και η παραλία, κάτι που δεν προέβλεπε ο προηγούμενος νόμος και δεν ήταν υποχρεωτικό.

- Η σύνθεση των επιτροπών, οι οποίες είναι αρμόδιες για τη χάραξη του αιγιαλού και της παραλίας. Ενώ στον παλιό νόμο τον κύριο ρόλο είχε ένας εκπρόσωπος του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, με το παρόν νομοσχέδιο διευρύνονται οι επιτροπές με τεχνικούς των πολεοδομικών γραφείων των αντίστοιχων δήμων και των αντίστοιχων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

- Ο καθορισμός των προδιαγραφών, τις οποίες θα πρέπει να λάβουν υπόψη οι αντίστοιχες θεσμοθετούμενες αρμόδιες επιτροπές, προκειμένου να γίνει σωστά η χάραξη του αιγιαλού και της παραλίας.

- Η πρόβλεψη ότι ο αιγιαλός, εκεί όπου εγκρίθηκαν ρυμοτομικά σχέδια, χαράσσεται εκ νέου, λαμβάνοντας υπόψη την υπάρχουσα κατάσταση.

- Η θεσμοθέτηση υποχρεωτικής χάραξης του αιγιαλού και των παραλιών πριν από την έγκριση του σχεδίου πόλεως και την έκδοση στη συνέχεια της όποιας νόμιμης άδειας.

- Η ρύθμιση της μη επαναχάραξης των οριογραμμών του αιγιαλού και της παραλίας σε περιπτώσεις προσχώσεων, που γίνονται χωρίς άδεια ή με υπέρβαση κάποιας άδειας.

- Η πρόβλεψη των όρων με τους οποίους οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου μπορούν να ζητήσουν και να τους πα-

ραχωρηθεί η χρήση του αιγιαλού.

- Οι ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην προστασία του αιγιαλού και της παραλίας, τόσο από αυθαίρετες κατασκευές που κτίστηκαν πριν από την ισχύ του σχεδίου νόμου, όσο και από εκείνα που ενδεχομένως θα κτιστούν μετά την ισχύ του. Όλα αυτά τα κτίσματα, ανεξάρτητα από το χρόνο κατά τον οποίο κατασκευάστηκαν, ανεξάρτητα αν κατοικούνται ή χρησιμοποιούνται, θεωρούνται κατεδαφιστέα. Αυτό είναι το κρίσιμο σημείο του σχεδίου νόμου και από την εφαρμογή του άρθρου 27 θα εξαρτηθεί η επιτυχία του. Ό,τι δηλαδή κτίστηκε πριν χωρίς άδεια και ό,τι ενδεχομένως κτιστεί μετά, θα κατεδαφιστεί. Θα πρέπει να εξετάσουμε το ζήτημα των κατεδαφίσεων στα όρια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στο βαθμό που πρέπει αυτή να συνεισφέρει οικονομικά.

Σημαντικό, ακόμα, είναι και το ότι λαμβάνεται υπόψη ότι σε περίπτωση που η περιοχή ή τμήμα αυτής κηρύσσεται υπό κτηματογράφηση, βρέχεται από θάλασσα ή περιλαμβάνει μεγάλη λίμνη ή πλεύσιμο ποταμό, υπάρχει υποχρέωση αποστολής στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία κτηματογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος σε συγκεκριμένη κλίμακα, που απεικονίζει την παράκτια ζώνη σε βάθος τριακοσίων μέτρων, που κατ' αρχήν το θεωρώ ικανοποιητικό.

Η προστασία του περιβάλλοντος πιθανόν να συνεπάγεται κόστος από απαλλοτριώσεις ιδιωτικής γης σε συγκεκριμένη ζώνη, η οποία νόμιμα ανήκει σε ιδιώτες και κόστος από εκκαθάριση αυθαίρετων κτισμάτων του παρελθόντος, για τα οποία υπάρχουν στοιχεία στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και στο Υπουργείο Οικονομικών και τα οποία έχουν κριθεί κατεδαφιστέα. Αυτό το κόστος έπρεπε να προϋπολογίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών μέσω της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου. Όμως, η εταιρεία αυτή είναι αδύναμη να εκτελέσει αυτό το έργο και γι' αυτό πρέπει, σε συνεργασία με τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, να γίνει αυτή η εργασία, καθόσον αυτές γνωρίζουν τα θέματα του αιγιαλού.

Με το παρόν νομοσχέδιο καταβάλλεται προσπάθεια για την προστασία του αιγιαλού και υπάρχουν σημεία που πρέπει να συζητήσουμε, διότι έχουν ανάγκη τροποποιήσεων. Με την ελπίδα ότι ο Υπουργός θα τις αποδεχθεί, το νομοσχέδιο θα τύχει της συναίνεσης όλων των πλευρών της Επιτροπής.»

Ο Εισηγητής της Μειοψηφίας κ. Ελευθέριος Παπαγεωργόπουλος, μεταξύ άλλων, είπε τα εξής:

«Οι έννοιες «Ελλάδα» και «θάλασσα», ιστορικά και εννοιολογικά, είναι ταυτόσημες. Από την εποχή του Ομήρου έως σήμερα αυτές οι λέξεις παραμένουν οι ίδιες, γράφει ο Σεφέρης.

Η πατρίδα μας είναι χώρα νησιωτική, με 16.000 χιλιόμετρα ακτογραμμής, όπου ζουν τα 2/3 του πληθυσμού.

Η παράκτια ζώνη κινδυνεύει από την άναρχη τουριστική ανάπτυξη και την πληθώρα των επισκεπτών, καθώς επίσης και από τις λιμενικές εγκαταστάσεις και τα ξενοδοχεία. Είναι ο τελικός αποδέκτης επιβλαβών για το περιβάλλον δραστηριοτήτων, όπως οι αποχετεύσεις αστικών και βιομηχανικών λυμάτων, οι παράνομοι λιμένες κ.λπ..

Το ελληνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου και του παρόντος νομοσχεδίου, δεν υιοθετεί την οικολογική μέθοδο οριοθέτησης του παραθαλάσσιου χώρου μας, αλλά απομονώνει στοιχεία του, που επιχειρεί να προστατεύσει, αφού τα εντάξει σε νοητές ζώνες. Τα στοιχεία αυτά είναι ο αιγιαλός, η παραλία και η ακτή. Η παραλία και η

ακτή συμπίπτουν εννοιολογικά.

Συμφωνούμε με το θεσμικό εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου. Ο επιστημονικός ορισμός του αιγιαλού παραμένει ίδιος με τον επιτυχή ορισμό που είχε δοθεί στο άρθρο 1 του ν.2344/40 «ως η περιστοιχούσα την θάλασσα χερσαία ζώνη ..».

Σε επίπεδο αναγνώρισης αρχών και δικαιωμάτων δε θα μπορούσαμε να έχουμε διαφορετικές απόψεις. Όμως, αναφερόμενοι στις ειδικότερες διατάξεις του νομοσχεδίου, πρέπει να πούμε ότι είναι κατώτερες των περιστάσεων και μάλιστα, 60 χρόνια μετά το ν. 2344/40, η προσπάθεια εκσυγχρονισμού είναι ατελής και απρόσφορη.

Υπάρχει πρόβλημα με τους μηχανισμούς προστασίας του αιγιαλού και είναι αλήθεια ότι η δημόσια διοίκηση και η τοπική αυτοδιοίκηση απεδείχθησαν αναποτελεσματικές για το σκοπό αυτόν. Το ελλιπές νομοθετικό πλαίσιο, η ελλιπής στελέχωση των υπηρεσιών, η πλημμελής άσκηση καθηκόντων, οι άστοχες και παράνομες επεμβάσεις, η αλόγιστη εμπορική εκμετάλλευση είναι τα πέντε προβλήματα, που σύμφωνα με το Συνήγορο του Πολίτη, όπως αναφέρεται στις τρεις τελευταίες εκθέσεις του, αντιμετωπίζει ο αιγιαλός και είναι υπεύθυνα για τη συνήθη πλέον εικόνα της περιφραγμένης θάλασσας και της κτισμένης παραλίας παντού στην Ελλάδα. Σ' αυτά τα προβλήματα προστίθενται και αυτά που προκύπτουν από την εντατική εμπορική εκμετάλλευση των ακτών, διότι πρώτοι οι επιχειρηματίες αντιλήφθηκαν την πραγματική αξία της ελληνικής παραλίας και μετά ακολούθησε το κράτος.

Το νομοσχέδιο είχε εξαγγελθεί από διετίας και παρ' όλα αυτά απουσιάζουν οι ορθολογικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για το θέμα. Το νομοσχέδιο δεν είναι εναρμονισμένο με τις σημερινές ανθρώπινες ανάγκες και τις απαιτήσεις της σύγχρονης οικονομίας.

Το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. μέσα στο 2002 θα πρέπει να αλλάξει το καθεστώς δόμησης σε 40 περιοχές της Χώρας, κυρίως σε νησιά και παραλίες. Παρά, όμως, τη συνταγματική επιταγή, δεν υπάρχει ακόμα εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός. Γι' αυτό το Συμβούλιο της Επικρατείας μπλοκάρει τις πολεοδομικές μελέτες.

Η Κυβέρνηση είναι ανάγκη να σταματήσει να λειτουργεί σε σχήμα πρωθύστερο. Να επισπεύσει επιτέλους ένα γενικό σχέδιο χωροταξικού σχεδιασμού, ώστε να γίνουν οι σωστές επιλογές στον καθορισμό των χρήσεων γης και να μπει μια τάξη στο σημερινό χάος.

Είναι ανάγκη ο καθορισμός του αιγιαλού όχι μόνο να επισπεύδεται από τους ενδιαφερομένους, αλλά να γίνεται και αυτεπάγγελα, χωρίς να απαιτείται κατ' ανάγκη αίτηση του ενδιαφερομένου, για να κινηθεί η διαδικασία.

Είναι ανάγκη να γίνεται περιοδικός έλεγχος της μεταβολής του αιγιαλού και της παραλίας, αν θέλουμε να κάνουμε σωστά τη δουλειά μας. Το αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών θα βεβαιώνεται υπεύθυνα σε έκθεση, που θα συντάσσεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Είναι ανάγκη να γίνεται αυτοδικαίως επανακαθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας, χωρίς να είναι απαραίτητη η αίτηση του έχοντος έννομο συμφέρον για την κατασκευή οποιουδήποτε έργου.

Είναι ανάγκη ο καθορισμός του ορίου της παραλίας να γίνεται με βάση την ιδιαιτερότητα της κάθε περιοχής και να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για περιοχές περιβαλλοντικά ευαίσθητες. Αυτές θα πρέπει να προτιμώνται στις όποιες επιλογές, προκειμένου να δρομολογηθούν οι σχετικές διαδικασίες.

Για τη διευκόλυνση του νομοθετικού έργου, θα πρέπει το Υπουργείο να μας δώσει στοιχεία και απαντήσεις στα παρακάτω ζητήματα:

Πόση έκταση ακτών έχει προσδιορισμένο σήμερα τον αιγιαλό; Υπάρχει η μεταβατική διάταξη του άρθρου 35, που λέει ότι ο νόμος αυτός ισχύει μετά τη δημοσίευσή του στο ΦΕΚ και ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις ρυθμίζονται από το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς. Επομένως, είναι αυτονόητο το ερώτημα το οποίο τίθεται: Ποια έκταση έχει προσδιορισμένο τον αιγιαλό και ποια έκταση είναι σε εκκρεμότητα; Πόσες υποθέσεις, δηλαδή, βρίσκονται σε εκκρεμότητα;

Έχει γίνει απογραφή των αυθαιρέτων που βρίσκονται στον αιγιαλό, συνολικά και κατά νομό; Θα είναι χρήσιμο να πληροφορηθεί η Βουλή, ποιος είναι ο αριθμός και πού βρίσκονται αυτά τα αυθαίρετα.

Η πρακτική που εισάγει η Κυβέρνηση είναι πρωτοφανής. Είναι βασική αρχή, οι νομικοί όροι να ερμηνεύονται πάντοτε από την επιστήμη και από τη νομολογία, η οποία έχει τη δυνατότητα να τους προσαρμόζει και στις ανάγκες της εποχής. Μας ενδιαφέρει, πώς ερμηνεύει το θέμα η δικαιοσύνη. Τουλάχιστον εκεί συμφωνούμε αναμφίβολα ότι υπάρχει εμπιστοσύνη. Ας την αφήσουμε να κάνει τη δουλειά της. Άλλωστε, οι βασικοί όροι «αιγιαλός», «παραλία» άντεξαν από το ρωμαϊκό δίκαιο μέχρι σήμερα, είναι αναλλοίωτοι. Ποιος, λοιπόν, είναι ο λόγος να μπούμε σε άλλες παρεμβάσεις;

Ένα άλλο ζήτημα είναι αυτό που αφορά στη συμβατότητα των προτεινομένων ρυθμίσεων με το Σύνταγμα και τις διεθνείς συνθήκες και ιδιαίτερα τη Συνθήκη Ραμσάρ. Η άποψη της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του συζητούμενου νομοσχεδίου θα μας δώσει τη δυνατότητα να πάρουμε τις σωστότερες αποφάσεις και να κάνουμε τις καλύτερες διατυπώσεις.

Στα προβλήματα νομοθετικής αρτιότητας – αναπηρίας, θα έλεγε κανείς – πρέπει να προστεθεί και το ότι η Κυβέρνηση είναι συνεπής στην πάγια συμπεριφορά της, να ζητεί εν λευκώ νομοθετική εξουσιοδότηση και για πολύ ουσιώδη ζητήματα. Οι πάνω από 30 εξουσιοδοτήσεις συναρμοδίων υπουργών, που αφορούν σημαντικά ζητήματα, πιστεύω ότι θα αλλοιώσουν την τελική μορφή του νομοσχεδίου. Όλα αυτά τα θέματα επαφίενται στην κρίση των υπουργών, οι οποίοι θα αποφασίσουν κατά βούληση. Η Βουλή δεν μπορεί να δώσει εν λευκώ τέτοια εξουσιοδότηση.

Τα άρθρα 11, 12, 13, 14, 15 και 16 είναι ουσιώδη άρθρα, που αφορούν έργα στον αιγιαλό, παραχωρήσεις αιγιαλού, εκτέλεση έργων, παραχώρηση νησίδων. Ο ν. 2344, που είναι νόμος της Κυβέρνησης Μεταξά, μιλούσε για παραχώρηση νησίδων μόνο για περιπτώσεις που αφορούν εθνική άμυνα και εξαιρούσε ρητά τη θαλάσσια περιοχή που περιβρέχει την τέως διοίκηση πρωτεύουσας. Η Κυβέρνηση δεν εξαιρεί ούτε αυτήν την περιοχή.

Η ρύθμιση που αφορά στα λιμενικά ταμεία είναι σωστή, αλλά η εφαρμογή της αποτελεί όνειδος. Η Κυβέρνηση δημιουργεί δημοτικά λιμενικά ταμεία όπου οι δήμοι ανήκουν στο ΠΑΣΟΚ, ενώ όπου ανήκουν σε άλλα κόμματα διατηρούνται οι λιμενικές επιτροπές.

Με το άρθρο 27, που αναφέρεται στην προστασία του αιγιαλού και της παραλίας, γίνεται προσπάθεια να διαμορφωθεί θεσμικό πλαίσιο ξεκάθαρο όσον αφορά στην αντιμετώπιση των ιδιοκτητών παρανόμων κτισμάτων. Είναι σωστή η απαγόρευση της αναστολής εκτέλεσης, αλλά δεν αρκεί, γιατί δεν έχει αλλάξει τίποτα σε νοοτρο-

πία, σε λογική, σε υποστηρικτικά μέσα και σε δυνατότητες.

Το άρθρο 29 αναφέρεται στις ποινικές κυρώσεις. Το προηγούμενο καθεστώς είχε αυστηρότερες ποινικές κυρώσεις, αλλά αυτές δεν αρκούν, εάν δεν συνοδεύονται από υποστηρικτικό πλέγμα μέτρων.

Η Νέα Δημοκρατία το υπό συζήτηση νομοσχέδιο δεν είναι δυνατόν να το ψηφίσει. Το καταψηφίζει επί της αρχής, επιφυλασόμενη όσες διατάξεις κρίνει θετικές να τις ψηφίσει.»

Η Ειδική Αγορήτριά του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κυρία Λιάνη Κανέλλη, μεταξύ άλλων, είπε:

«Με το νομοσχέδιο αυτό η Κυβέρνηση επιχειρεί να αναδιανείμει τον αιγιαλό και τις παραλίες της Χώρας στο μεγάλο κεφάλαιο και μάλιστα με το πρόσχημα την προστασία τους και την ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στη θάλασσα. Επιδιώκει, με μια σειρά από διατάξεις, με ταχείες διαδικασίες, τον επανακαθορισμό του αιγιαλού, της παραλίας, των λιμενικών και παρόχθιων ζωνών, ώστε να τις απαλλάξει από τυχόν ενοχλητικές δραστηριότητες και στη συνέχεια να παραδώσει τη διαχείριση και εκμετάλλευσή τους σε πολύ συγκεκριμένα οικονομικά συμφέροντα.

Το παρόν νομοσχέδιο αντικαθιστά πλήρως τον αναγκαστικό νόμο 2344/40, ο οποίος αντιμετώπιζε ζητήματα καθορισμού, προστασίας, διαχείρισης και αξιοποίησης του αιγιαλού και της παραλίας, αλλά δεν εφαρμόστηκε, παρά μόνο αποσπασματικά. Αποτέλεσμα της αποσπασματικής αυτής εφαρμογής του, όπως ομολογεί και η εισηγητική έκθεση, ήταν να οδηγηθούμε στην καταπάτηση της παράκτιας δημόσιας γης, στην υπέρμετρη συγκέντρωση πληθυσμού στην παράκτια ζώνη, στην έλλειψη ελεύθερων χώρων για κοινωνικές υπηρετήσεις, στην άναρχη χωροταξική και πολεοδομική ανάπτυξη, στην καταστροφή του περιβάλλοντος με ανεξέλεγκτες προσχώσεις και αυθαίρετα έργα.

Παρ' όλα αυτά, αν διαβάσουμε προσεκτικά το νομοσχέδιο, θα δούμε ότι βρίσκεται πολύ πίσω από τον αναγκαστικό νόμο του '40 και, όπως αποδεικνύεται, βασικός του στόχος είναι, η νεκρή δημόσια ζώνη του αιγιαλού, που προέβλεπε ο παραπάνω νόμος, να μετατραπεί σε μια ζώνη όπου τα πάντα μπορούν να παραχωρηθούν στην ιδιωτική πρωτοβουλία και οι παραλίες να χάσουν το δημόσιο χαρακτήρα τους.

Το νομοσχέδιο αποτελεί ουσιαστικά συνέχεια άλλων νομοσχεδίων που αφορούν και άλλους τομείς της παραγωγής, όπου η Κυβέρνηση επιταχύνει τη συγκέντρωση κεφαλαίου και χαρακτηριστικά θυμίζω το άρθρο 24 του Συντάγματος, την επέκταση και μεταφορά των βιομηχανιών για τη λεγόμενη βιώσιμη ανάπτυξη, τη μεταφορά του συντελεστή δόμησης, τις συγχωνεύσεις οικοδομικών εταιριών, την ιδιωτικοποίηση των λιμανιών, την παραχώρηση των πλαζ, τα εγκλήματα στο Σχινιά, το πέρασμα των μαρινών στη νοοτροπία ιδιωτικοποίησης του Ο.Λ.Π., του Ο.Λ.Θ. και του λιμανιού της Ραφήνας και όλα όσα γίνονται γύρω από το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας με αφορμή το 2004.

Η Κυβέρνηση στην πραγματικότητα ιδιωτικοποιεί ό,τι δεν έχει ιδιωτικοποιηθεί ή καταπατηθεί. Δεν είναι τυχαίος ο χρόνος που έρχεται το νομοσχέδιο στη Βουλή. Φαίνεται ότι είναι σε πλήρη συνάφεια με επιδιώξεις οικονομικών συμφερόντων, αλλά και του ίδιου του Δημοσίου, που τώρα χρειάζεται να λειτουργήσει, για να μπορέσει να ολοκληρώσει εγκαταστάσεις στην παραλία του Σαρω-

νικού, συνδεόμενες κατ' αρχήν με τους αγώνες του 2004.

Στην εισηγητική έκθεση αναφέρεται ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθεί ένα θεσμικό πλαίσιο, ώστε τον αιγιαλό, μαζί με την παραλία και την ευρύτερη ζώνη των ακτών, να τον απολαμβάνει το κοινωνικό σύνολο, χωρίς να το καταστρέφει και κάθε γενιά να τον κληροδοτεί στην επόμενη, χωρίς να έχει μειώσει τις δυνατότητες και τον προορισμό του. Με το νομοσχέδιο προβλέπεται ρητά πλήθος δυνατοτήτων παραχώρησης τμημάτων του αιγιαλού, της παραλίας και των λιμενικών ζωνών έναντι ενοικίου. Περιέχονται αρκετές διατάξεις που νομιμοποιούν την άθλια πραγματικότητα που διαμορφώθηκε εδώ και δεκαετίες, υπό την προϋπόθεση να πληρωθούν πρόστιμα. Ο χαρακτήρας του είναι απολύτως εισηγητικός και δεν είναι τυχαίο ότι «νονός του» είναι το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και εκτελεστής το Υπουργείο Οικονομικών.

Ένα ακόμη τραγικό χαρακτηριστικό του νομοσχεδίου είναι ότι όλες οι προβλέψεις - κλειδιά επαφίενται σε 20 μελλοντικές υπουργικές αποφάσεις ή κοινές υπουργικές αποφάσεις και άλλες πράξεις της διοίκησης, για την αναλυτική, σαφή και ολοκληρωμένη περιγραφή της εφαρμογής τους. Με υπουργικές αποφάσεις καθορίζονται οι προδιαγραφές σύνταξης κτηματογραφικών διαγραμμάτων, τα θέματα δημοσιοποίησης των αποφάσεων, οι διαδικασίες, ο τρόπος και τα κριτήρια του καθορισμού του αιγιαλού, η αντιμετώπιση των συνεπειών στα εγκεκριμένα ή στα επεκτεινόμενα σχέδια πόλης, η τύχη των υπάρχοντων έργων επί της παραλίας και του αιγιαλού, οι θαλάσσιες προσχώσεις, το μέγεθος, ο σκοπός και ο φορέας εκτέλεσης, παραχώρηση της χρήσης αιγιαλού σε ιδιώτες με ανταλλάγμα ή απευθείας σε δήμους με ή χωρίς ανταλλάγματα, η παραχώρηση χρήσης γης για έργα, η απευθείας, χωρίς δημοπράτηση, παραχώρηση χρήσης σε εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, η παραχώρηση χρήσης νησίδων, το σχέδιο ανάπτυξης, τα όρια λιμένων, οι προσχώσεις λιμένων, η συνέχιση ή λύση μισθώσεων σε λιμένες, οι όροι και οι προϋποθέσεις προγραμματικών συμβάσεων με τρίτους. Είναι προφανές ότι εδώ φωτογραφίζονται τα συμφέροντα.

Το άρθρο 2 είναι όλο το μυστικό του νομοσχεδίου. Πιο αόριστη διάταξη από την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού δεν υπάρχει, η δε παράγραφος 3 επιτρέπει εξ αρχής την κατασκευή κτισμάτων πάνω στον αιγιαλό για τα πάντα, με το παραπάνω πρόσχημα, δηλαδή της παραγράφου 2.

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 21, ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα με απόφασή του καθορίζει τα όρια της χρήσης γης και το σχέδιο ανάπτυξης της ζώνης λιμένα, χωρίς να είναι υποχρεωτική η σύμφωνη γνώμη των δύο συναρμόδιων υπουργών, η δε απόφασή του αυτή εγκρίνεται από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εδώ, λοιπόν, παρατηρείται το πρωτοφανές φαινόμενο να νομοθετεί ο ιδιωτικός φορέας. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 1, αυτός ο ιδιωτικός φορέας θα μπορεί να προβαίνει και σε αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, σαν να πρόκειται για εθνικό έργο. Επομένως, ο ιδιωτικός φορέας έχει τη δυνατότητα και να νομοθετεί και να απαλλοτριώνει και να χωροθετεί και να πολεοδομεί.

Η δική μας άποψη είναι: Καμία χρήση. Να υπάρξουν πλήρως καθορισμένες αρχές για τη χρήση. Η χρήση που επιφέρει παραβίαση του δημόσιου χαρακτήρα της ακτής

πρέπει να επιτρέπεται μόνο για λόγους εθνικής άμυνας. Η προστασία και ο έλεγχος πρέπει να συνεπάγονται τη λαϊκή συμμετοχή και οι διαδικασίες να είναι πραγματικά αδιάβλητες.

Είναι, όμως, παράξενο σε μια χώρα, που δεν κατάφερε εδώ και πολλά χρόνια να αποκτήσει κτηματολόγιο, να καθοριστεί η έννοια του αιγιαλού με παραχωρήσεις και εκπτώσεις από το άρθρο 1 και με παραλλαγές ακόμα και στα σχεδιαγράμματα της τάξεως των χιλιοστών, που μπορούν να μετατραπούν σε απέραντες ιδιοκτησίες, με προσχώσεις ή με άλλα.

Για όλους αυτούς τους λόγους εμείς καταψηφίζουμε επί της αρχής το συζητούμενο νομοσχέδιο.»

Η Ειδική Αγορήτρια του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κυρίας Ασημίνα Ξηροτύρη είπε τα εξής:

«Με πολύ μεγάλη καθυστέρηση έρχεται το σημερινό νομοσχέδιο, που ασχολείται με τα πολύ σοβαρά θέματα του αιγιαλού και της παραλίας, να αντικαταστήσει το νόμο 2344/1940.

Πέρασαν 60 χρόνια, κοσμογονικά για τη χώρα μας, που χαρακτηρίστηκαν από την έντονη μετακίνηση του πληθυσμού από την ενδοχώρα στις παραθαλάσσιες περιοχές, ιδιαίτερα τα τελευταία 30 χρόνια, που το τουριστικό ρεύμα αύξησε κατακόρυφα την αξία της παραθαλάσσιας γης και, σε συνδυασμό με την τουριστική άναρχη ανάπτυξη, δημιουργήθηκαν αρνητικές παρενέργειες, όπως οι καταπατήσεις δημόσιας γης, οι αυθαίρετες κατασκευές, οι παράνομες χρήσεις κ.λπ.. Το μεγαλύτερο πρόβλημα, όμως, ήταν ενός άλλου είδους ανάπτυξη, που έφερε την ερήμωση της υπαίθρου και ενεργοποίησε τις διαδικασίες, που πάνε πολύ πίσω ένα άλλο όραμα για μια διαφορετική ανάπτυξη στον τόπο μας.

Η άναρχη ανάπτυξη, τα έργα υποδομής, τα θέματα διακίνησης εμπορίου εδώ και 60 ολόκληρα χρόνια συγκέντρωσαν τις όποιες μονάδες, κρατικές και ιδιωτικές, σε παρακείμενες βασικών λιμένων, ποταμών κ.λπ. περιοχές, για να επιβάλουν τους δικούς τους όρους, στο βωμό της συμπίεσης του κόστους και της μεγιστοποίησης του κέρδους. Δημιούργησαν έτσι τεράστια περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα.

Ακόμη, την τελευταία 15ετία είναι ιδιαίτερα σημαντική η θέση και ο ρόλος των λιμενίων της Χώρας, πολύ περισσότερο αυτών της Βόρειας Ελλάδας, όπως και τα προβλήματα ασφάλειας και προστασίας των δημόσιων κτημάτων. Απαιτείται γι' αυτό ανάπτυξη και ενίσχυση των σχετικών υποδομών με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.

Επιπλέον, στη συνείδηση του κάθε Έλληνα πολίτη έχει ωριμάσει η σκέψη ότι οι ακτές, οι θάλασσες, οι λιμένες, οι υδροβιότοποι, οι προστατευόμενες περιοχές και οι παραδοσιακοί οικισμοί, όπως και το τουριστικό παραθαλάσσιο περιβάλλον, πρέπει να προστατευθούν. Το θέμα δεν είναι να εκσυγχρονισθούν, αλλά να αναπασθθούν έτσι, ώστε να υπάρξει ουσιαστική προστασία, τόσο του περιβάλλοντος, όσο και του δημόσιου συμφέροντος.

Εκτός από τη μετακίνηση του πληθυσμού και τη μετακίνηση του οικιστικού ενδιαφέροντος προς τη θάλασσα, ήταν μεγάλη και η μετακίνηση του επιχειρηματικού ενδιαφέροντος, καθώς και του αναπτυξιακού. Όμως, όλα αυτά δεν συνοδεύθηκαν από τη θεσμοθέτηση ενός σύγχρονου και αποδοτικού συστήματος διαχείρισης ούτε από τις απαραίτητες υποδομές για τον έλεγχο και τη λειτουργία του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου των δημό-

σιων υπηρεσιών, για τη στοιχειώδη προστασία και τον έλεγχο των όποιων παρεμβάσεων έχουν γίνει. Οποιαδήποτε ρύθμιση και αν επιχειρείται, απαιτεί ουσιαστική ενίσχυση των θεσμών των οργανισμών του Δημοσίου και των υπηρεσιών του και ιδιαίτερα της περιφέρειας, της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως και ενίσχυση του προγραμματικού, σχεδιαστικού και ελεγκτικού τους ρόλου. Απαιτείται ιδιαίτερα για την προστασία των ακτών της παραλίας η διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος και του δημόσιου χαρακτήρα όλων των οργανισμών και των υπηρεσιών που ασχολούνται με αυτά τα θέματα. Αυτήν τη στιγμή αποδυναμώνεται ο δημόσιος τομέας, επιχειρούνται βιαστικά ιδιωτικοποιήσεις βασικών τομέων του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων και των Οργανισμών Λιμένων, εκποιούνται μέσω των ανωνύμων εταιρειών του Δημοσίου και χάνουν το δημόσιο χαρακτήρα τους ακτές και δημόσια κτήματα κ.ο.κ.. Σε αυτό το δύσκολο περιβάλλον έρχεται το νομοθέτημα αυτό και μας καθιστά πολύ επιφυλακτικούς. Στα άρθρα του συναντάμε πράγματι μια καλή τακτοποίηση ορισμένων θεμάτων και ενοποίηση διαδικασιών, που μέχρι τώρα ήταν σκόρπιες.

Από την άλλη πλευρά, σήμερα νομοθετούμε σε ένα περιβάλλον ιδιαίτερα απαιτητικό, τουλάχιστον από πλευράς Ε.Ε.. Γιατί αυτός ο νόμος δεν ενσωματώνει τίποτα από την ευρωπαϊκή οδηγία για την προστασία της παράκτιας ζώνης; Όπως δεν αξιοποιεί τα συμπεράσματα της αρμόδιας Επιτροπής της Ε.Ε. όσον αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος, την προστασία του φθίνοντος αλιευτικού πλούτου, όπως και στη μεγάλη ρύπανση που δέχεται σήμερα το παράκτιο περιβάλλον από όλες αυτές τις χρήσεις.

Εμείς μιλάμε για ένα παράκτιο περιβάλλον 16.000 χλμ., που αν κάποιος πολλαπλασιάσει με 5 χλμ., που επηρεάζονται άμεσα από αυτήν τη χρήση, τελικά φτάνει στο 50% της συνολικής έκτασης της χώρας μας.

Δεν αμφιβάλλει κανείς ότι η θάλασσα και οι λίμνες έχουν μεγάλη σημασία για τη βιομηχανική, τουριστική και γενικά την οικονομική ανάπτυξη της Χώρας, εάν, όμως, αυτή η ανάπτυξη, που αφορά στο 50% της έκτασης της Χώρας, γίνει με άναρχο τρόπο, επιφέρει την ερημοποίηση και τη μη ισόρροπη ανάπτυξη στο υπόλοιπο 50%.

Όσον αφορά στα επιμέρους θέματα: Στον ορισμό της παραλίας αναφέρεται ότι πρόκειται για ζώνη ξηράς μέχρι 50 μέτρα. Δεν μπορεί ο κοινόχρηστος χώρος να περιορίζεται σε ορισμένα μέτρα. Θα πρότεινα τα 50 μέτρα να είναι το ελάχιστο και από κει και πέρα να δίνεται η δυνατότητα, στις καινούργιες περιοχές, ο κοινόχρηστος χώρος να είναι όσο το δυνατόν μεγαλύτερος, για να αναδεικνύονται περισσότερο οι ακτές και να προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον.

Για τα θέματα παραχώρησης χρήσης: Όταν δεν αναφέρονται επακριβώς οι σκοποί - που πρέπει να είναι πολύ περιορισμένοι - εκφράσεις όπως «ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας», «αναπτυξιακοί ή πολιτιστικοί σκοποί» κ.λ.π. είναι αόριστες και πραγματικά πολλές απ' αυτές τις παραχωρήσεις για χρήση της παραλίας και άδειες για κατασκευή έργων είναι αμφισβητούμενων προθέσεων.

Με το άρθρο 32 γίνεται προσπάθεια να επαναφερθούν στην τάξη οι υπεύθυνοι του Κτηματολογίου. Εκτός των άλλων προβλημάτων που υπάρχουν στο Κτηματολόγιο, οι άνθρωποι αυτοί έχουν ξεχάσει ότι το Κτηματολόγιο κατά πρώτο και κύριο λόγο γίνεται για την καταγραφή και προστασία της δημόσιας γης. Επί σειρά ετών τώρα,

τα όποια διαγράμματα έχουν γίνει δεν μπαίνουν στον κόπο να τα δώσουν στην κατ' εξοχήν αρμόδια υπηρεσία, που είναι η Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου. Εδώ πράγματι ορίζεται ότι με ποινή ακυρότητας, αν δεν δοθούν πρώτα εκεί, δεν αναρτώνται.

Είναι προφανές ότι, όταν μια περιοχή είναι υπό κτηματογράφηση και περιβάλλεται από θάλασσα, η πρώτη και κύρια ενέργεια του Κτηματολογίου θα είναι η οριοθέτηση του αιγιαλού και της παραλίας. Αυτό που έπρεπε να γίνει στην Ελλάδα πριν από πολλά χρόνια, έστω και αν δεν είχε φτάσει στο Εθνικό Κτηματολόγιο, είναι ότι για τον καθορισμό του αιγιαλού έπρεπε να είχε βρεθεί μια διαδικασία και να μην καθορίζεται εκ των υστέρων σε τετελεσμένα οικιστικά αποτελέσματα.

Με την τελευταία παράγραφο του παραπάνω άρθρου ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού θα καθορισθούν οι λεπτομέρειες και μεταφέρεται επ' αόριστον η λειτουργία αυτού του άρθρου. Φοβάμαι, μήπως, τελικά, δε θέλει η Κυβέρνηση να προχωρήσει το Κτηματολόγιο, τουλάχιστον γι' αυτά τα θέματα. Εμείς θέλουμε να ενοποιηθεί η διαδικασία, να εμπλουτισθούν περισσότερο οι επιτροπές, να ενισχυθεί ο ελεγκτικός μηχανισμός, οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα που παρεμβαίνουν σ' αυτήν τη διαδικασία, καθώς και η Τ.Α., ώστε να αντεπεξέλθει με επάρκεια σ' αυτά τα οποία της παραχωρούνται ή εκεί όπου καλείται να συνδράμει με τις δικές της σκέψεις και προτάσεις το πώς πρέπει να καθορισθούν αυτά τα πράγματα.

Επίσης, ζητάμε να μην ενισχυθεί μέσω του παρόντος νομοσχεδίου περισσότερο η διάσταση της οικονομικής ανάπτυξης για τις περιοχές αυτές, αλλά να ενισχυθεί η διάσταση της περιβαλλοντικής, οικιστικής, πολιτιστικής προστασίας των ακτών αυτών. Αυτό σημαίνει αειφόρος ανάπτυξη, ανάπτυξη με προοπτικές. Την τουριστική ανάπτυξη μπορούμε να την επιτύχουμε, αν συμβίψουμε αρμονικά με το περιβάλλον και αναδείξουμε τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της χώρας μας, τις περίφημες ακτές μας και αν, τελικά, τους χώρους λιμανιού, τους χώρους όπου πρέπει να γίνουν τα απαραίτητα έργα υποδομής, έργα για τη βιομηχανική και οικονομική ανάπτυξη, τους ελέγχει απόλυτα το Δημόσιο, μέσα από διαφανείς διαδικασίες και με βάση τις αρχές της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Για τα θέματα των απαλλοτριώσεων, τα πράγματα είναι εντελώς ασαφή. Ενώ διαπιστώνεται μια κατάσταση τραγική για τις ακτές και τις παραλίες, δεν εξασφαλίζονται στοιχειωδώς τα απαιτούμενα χρήματα και το πολιτικό σθένος για να γίνουν αυτές οι κατεδαφίσεις και οι απαλλοτριώσεις.

Για τους παραδοσιακούς οικισμούς αναφέρεται ότι θα μείνουν όπως είναι μέχρι τώρα ή ότι κάπου αλλού θα κρατήσουν αυτήν τη γραμμή. Για τα υπόλοιπα αυθαίρετα κτίσματα πάνω στην παραλία τι θα γίνει; Διαπιστώνω μια προσπάθεια πιο πολύ να κατοχυρωθούν οι καθημερινές χρήσεις, παρά ο Έλληνας πολίτης, που θέλει να κινείται ελεύθερα και να έχει πρόσβαση στις ακτές. Τουλάχιστον ο αείμνηστος Τρίσης έλεγε: «να εξασφαλίζει την πρόσβαση». Εδώ αυτό προβλέπεται γενικά και αόριστα και δεν υπάρχει εξασφάλισή της. Αν και οι ακτές είναι κοινόχρηστες, υπάρχουν πολλές χρήσεις που ηχητικά, οικιστικά και περιβαλλοντικά τις επιβαρύνουν και τελικά δεν υπάρχει απρόσκοπτη πρόσβαση του πολίτη σ' αυτές και δεν εξυπηρετούνται οι αρχές αυτού του νομοσχεδίου.

Για όλους αυτούς τους λόγους, εμείς καταψηφίζουμε

το νομοσχέδιο.

Πιστεύω, όμως, ότι υπάρχουν περιθώρια διόρθωσης των ρυθμίσεων του νομοσχεδίου, γιατί θέλω να θεωρώ ότι η πρόταση του νομοθέτη είναι σε θετική κατεύθυνση. Εξαρτάται, βέβαια, από τον κύριο Υπουργό αν θα κάνει δεκτές τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, πώς θα απαλείψει κάποιους σκοπούς και χρήσεις που δεν έχουν σχέση με την προστασία των ακτών και πώς θα προσθέσει κάποια πράγματα, ώστε το νομοσχέδιο να είναι ιδιαίτερο περιβαλλοντικό και να έχει χαρακτήρα προστασίας του δημόσιου συμφέροντος και της δημόσιας γης και όχι εκμετάλλευσης ή εκποίησης της.»

Ο παρίσταμενος Υφυπουργός Οικονομικών κ. Απόστολος Φωτιάδης, μεταξύ άλλων, είπε τα εξής:

«Έχουν περάσει περίπου 60 χρόνια από την εφαρμογή του αναγκαστικού νόμου 2344/40 «Περί αιγιαλού και παραλίας». Είναι ένας νόμος που για την εποχή του και για πολλά χρόνια μεταγενέστερα ήταν ολοκληρωμένος και πρωτοποριακός, γι' αυτό και άντεξε στα 60 χρόνια. Από τότε και μέχρι σήμερα, ο νόμος αυτός αποτέλεσε το βασικό εργαλείο για τον καθορισμό, την προστασία, την αξιοποίηση και τη διαχείριση του αιγιαλού και της παραλίας.

Με την πάροδο, όμως, των χρόνων και τη στροφή της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε άλλες μορφές ανάπτυξης δημιουργήθηκε τα τελευταία χρόνια υπέρμετρη συγκέντρωση πληθυσμού στην παράκτια ζώνη, με αποτέλεσμα την καταπάτηση της παράκτιας δημόσιας γης, την έλλειψη ελεύθερων χώρων για κοινωνικές εξυπηρετήσεις, την καταστροφή του περιβάλλοντος με ανεξέλεγκτες προσχώσεις, αυθαίρετα έργα κ.λπ..

Ο αναγκαστικός νόμος 2344/40 εμφάνιζε πλέον ελλείψεις και αδυναμίες στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων. Η επιτακτική ανάγκη δημιουργίας ενός νέου ανανεωμένου και ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου που θα διέπει τις κοινωνικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες μας οδήγησε στη σύνταξη του υπό συζήτηση συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Το παρόν νομοσχέδιο είναι προϊόν μακροχρόνιας προσπάθειας των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών για τη συγκέντρωση απόψεων και πληροφοριών από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Αφιερώσαμε εκατοντάδες ωρών, προκειμένου να καταλήξουμε σε ένα κείμενο σύνθεσης των διαφορετικών απόψεων, ανάλογο με την καθ' ύλη αρμοδιότητα του κάθε Υπουργού ή του κάθε φορέα.

Το προτεινόμενο για ψήφιση νομοσχέδιο «κράτησε» τις βασικές αρχές του α.ν. 2344/1940, αλλά έχει λάβει υπόψη τις υπάρχουσες νέες τεχνολογίες και, διαπνεόμενο από τις νέες αντιλήψεις αλληλοσεβασμού στις σχέσεις κράτους – πολίτη, στοχεύει σε :

- Επιτάχυνση της διαδικασίας καθορισμού των οριογραμμών του αιγιαλού και της παραλίας, με την καθιέρωση δεσμευτικών προθεσμιών για την ανταπόκριση των εμπλεκόμενων δημοσίων υπηρεσιών.

- Ύπαρξη υψηλών προδιαγραφών στα διαγράμματα καθορισμού, ενιαίας βάσης και τρόπου χάραξης, δυνατότητα πλήρους συσχετισμού των διαγραμμάτων αυτών μεταξύ τους, καθώς και με το Εθνικό Κτηματολόγιο.

- Εύκολη, γρήγορη, ολιγοδάπανη και επιστημονικά άρτια εφαρμογή των οριογραμμών επί του εδάφους.

- Δυνατότητα άμεσης συντέλεσης της απαλλοτρίωσης της παραλίας, αφού τα διαγράμματα είναι κτηματογραφικά, η δε απόφαση καθορισμού είναι και απόφαση κήρυξης απαλλοτρίωσης, ενώ με το υφιστάμενο μέχρι σήμερα

ρα νομοθετικό πλαίσιο ελάχιστες απαλλοτριώσεις για τη δημιουργία παραλίας είχαν συντελεσθεί και τα διαγράμματα παρουσίαζαν προβλήματα στην εφαρμογή τους, λόγω μη ύπαρξης ενιαίων προδιαγραφών και βάσης σύνταξης.

- Ενημέρωση των ενδιαφερόμενων πολιτών για τον καθορισμό του αιγιαλού και της παραλίας, με την υποχρεωτική επί τρίμηνο ανάρτηση στα δημοτικά ή κοινοτικά καταστήματα των σχετικών διαγραμμάτων και εκθέσεων καθορισμού, αλλά και των συναρμόδιων Υπουργείων, με την αποστολή αντιγράφων των διαγραμμάτων καθορισμού.

- Προστασία των νομίμως υφιστάμενων κτισμάτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς, αφού η γραμμή της παραλίας δεν μπορεί πλέον να υπερβεί την εγκεκριμένη γραμμή δόμησης σε περιοχές όπου υφίσταται σχέδιο πόλης ή τη διαμορφωμένη γραμμή δόμησης σε οικισμούς παραδοσιακούς, προϋφιστάμενους τους έτους 1923 ή σε αυτούς που έχουν πληθυσμό κάτω από δύο χιλιάδες κατοίκους, καθώς και τα διατηρητέα κτίσματα και κατασκευές. Κάτι τέτοιο δεν προβλεπόταν από το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα να έχουν δημιουργηθεί προβλήματα σε πολλές τέτοιες περιοχές από τον καθορισμό οριογραμμής παραλίας, που υπερέβαινε τη γραμμή δόμησης. Το νέο νομοσχέδιο δίνει τη δυνατότητα ανακαθορισμού της παραλίας και στις περιπτώσεις αυτές, υπό τον όρο ότι η απαλλοτρίωση για τη δημιουργία της παραλίας δεν έχει συντελεσθεί.

- Προστασία του περιβάλλοντος και του δικαιώματος των πολιτών στη χρήση του αιγιαλού, αφού αιγιαλός και παραλία καθορίζονται υποχρεωτικά προ της ένταξης περιοχών στο σχέδιο πόλης, επέκτασης σχεδίων πόλης, εκποίησης ή παραχώρησης της χρήσης δημόσιου κτήματος, εκτέλεσης αναπτυξιακών, κοινής ωφέλειας έργων ή έκδοσης άδειας οικοδομικών εργασιών σε απόσταση μέχρι εκατό (100) μέτρων από την ακτογραμμή, με μέριμνα και αίτηση του ενδιαφερόμενου προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία. Σε περιοχές εκτός σχεδίου αυξάνεται η ελάχιστη απόσταση των ιδιωτικών κτισμάτων, που θα κατασκευάζονται από της ισχύος του νόμου αυτού και μετά, από το όριο του αιγιαλού από 30 σε 50 μέτρα, διατηρουμένων ορισμένων από τις εξαιρέσεις που προβλέπονταν από το άρθρο 1 του ν. 493/1970. Οι παραχωρήσεις της απλής χρήσης του αιγιαλού της παραλίας ή της συνεχόμενης θάλασσας και του πυθμένα ή της χρήσης για εκτέλεση έργων δεν μπορούν να εμποδίζουν την πρόσβαση των πολιτών στη θάλασσα και η εκτέλεση οποιουδήποτε από τα παραπάνω έργα έχει ως προϋπόθεση την ύπαρξη και τήρηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, απαγορεύοντας την παραχώρηση της αποκλειστικής χρήσης αιγιαλού και παραλίας. Η παραχώρηση θάλασσας και του πυθμένα της θάλασσας για τους προαναφερόμενους σκοπούς δεν προβλέπονταν από τον α.ν. 2344/1940.

- Διατήρηση των προβλεπόμενων από προηγούμενους νόμους διατάξεων για την εξυπηρέτηση παρακείμενων του αιγιαλού επιχειρήσεων, αλλά και της μίσθωσης, διαδημοπρασίας, του αιγιαλού και της παραλίας για απλή χρήση για άσκηση δραστηριοτήτων προς εξυπηρέτηση κοινού ή λουομένων. Επίσης, στη διαδημοπρασία μίσθωση τίθενται πλέον περιορισμοί ως προς την έκταση του μισθούμενου χώρου, αλλά και τις αποστάσεις μεταξύ δύο διαδοχικών μισθώσεων.

- Διεύρυνση των σκοπών για τους οποίους μπορεί να

χρησιμοποιηθεί η παράκτια ζώνη ξηράς ή θάλασσας και να εκτελεσθούν εκεί έργα, για τα οποία, όμως, τίθενται δικλίδες προστασίας για τον περιβάλλον, την αλιεία, τη ναυσιπλοΐα, τις αρχαιότητες και την εθνική ασφάλεια.

- Καθορισμό σύγχρονων κανόνων για την οριοθέτηση και λειτουργία βιώσιμων λιμένων από φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης αυτών, σύμφωνων με πρόσφατους νόμους, χωρίς να παραβλέπονται όλοι οι προηγούμενοι αναφερόμενοι στόχοι του νομοσχεδίου αυτού.

- Παραχώρηση μόνο της χρήσης νησίδων του Δημοσίου και αβαθών θαλασσίων εκτάσεων για σκοπούς όμοιους με αυτούς που προβλέπονται και για την παραχώρηση χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας, διαφοροποιώντας τις προϋποθέσεις διατάξεις και κατά το δικαίωμα παραχώρησης κυριότητας.

- Θεσμοθέτηση αυστηρότερων διαδικασιών που θα απαλλάξουν τη ζώνη του αιγιαλού και της κοινόχρηστης, μετά τη συντέλεση της απαλλοτριώσεως, παραλίας, αλλά και της θάλασσας, από κάθε παράνομη κατασκευή.

- Θεσμοθέτηση σοβαρότερων κυρώσεων και φυλάκισης για όποιον, είτε χωρίς άδεια είτε καθ' υπέρβαση υπάρχουσας άδειας, εκτελέσει παράνομα έργα στο αιγιαλό, την παραλία ή το θαλάσσιο χώρο, καθώς και για όποιον υπάλληλο εκδώσει άδεια κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου αυτού, ακόμη και για τυχόν τρίτους που θα τολμήσουν να χρησιμοποιήσουν παράνομα έργα.

- Προστασία και ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του νέου νομοσχεδίου και στις όχθες, τις παλαιές όχθες και τις παρόχθιες ζώνες των μεγάλων λιμνών και των πλευσίμων ποταμών, με διαφοροποίηση όσον αφορά τις απαιτούμενες εγκρίσεις για την εκτέλεση έργων και τα μέλη της Επιτροπής καθορισμού των σχετικών οριογραμμών, στην οποία κρίθηκε απαραίτητη η συμμετοχή ιχθυολόγου ή γεωπόνου και υδραυλικού μηχανικού.

- Εναρμόνιση της διαδικασίας των απαλλοτριώσεων με αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για το μαχητό του τεκμηρίου της ωφέλειας των ιδιοκτητών, τα ακίνητα των οποίων αποκτούν πρόσωπο επί διανοιγομένων οδών.

- Τέλος, προστασία και ανάδειξη της δημόσιας περιουσίας κατά τη σύνταξη του Εθνικού Κτηματολογίου, σε συνεργασία των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών με την εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.».

Η Επιτροπή έκανε δεκτές τροποποιήσεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις, που πρότεινε ο παριστάμενος Υφυπουργός Οικονομικών κ. Απόστολος Φωτιάδης.

Τέλος, το σχέδιο νόμου έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων ευρίσκονται στη Γραμματεία της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων και είναι στη διάθεση των κ.κ. Βουλευτών.

ΕΚΘΕΣΗ

Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, αφού έλαβε υπόψη, κατά την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις», τις αγορεύσεις του Εισηγητή της Πλειοψηφίας κ. Θεόδωρου Κολιοπάνου, του Εισηγητή της Μειοψηφίας κ. Ελευθέριου Παπαγεωργόπουλου, της Ειδικής Αγορήτριας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κυρίας Λιάνας Κανέλλη, της Ειδικής

Αγορήτριας του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κυρίας Ασημίνας Ξηροτύρη - Αικατερινάρη, καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε, κατά πλειοψηφία, το παραπάνω σχέδιο νόμου, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του και εισηγείται την ψήφισή του από τη Βουλή, όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή και τον παριστάμενο Υφυπουργό Οικονομικών κ. Απόστολο Φωτιάδη.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις

Άρθρο 1 Ορισμοί

1. «Αιγιαλός» είναι η ζώνη της ξηράς, που περιβάλλει τη θάλασσα και βρέχεται από τις μεγαλύτερες αλλά συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της.

2. «Παραλία» είναι η ζώνη ξηράς που προστίθεται στον αιγιαλό, καθορίζεται δε σε πλάτος μέχρι και πενήντα (50) μέτρα από την οριογραμμή του αιγιαλού, προς εξυπηρέτηση της επικοινωνίας της ξηράς με τη θάλασσα και αντίστροφα.

3. «Παλαιός αιγιαλός» είναι η ζώνη της ξηράς, που προέκυψε από τη μετακίνηση της ακτογραμμής προς τη θάλασσα, οφείλεται σε φυσικές προσχώσεις ή τεχνικά έργα και προσδιορίζεται από τη νέα γραμμή αιγιαλού και το όριο του παλαιότερα υφιστάμενου αιγιαλού.

4. «Όχθη» των μεγάλων λιμνών και των πλευσίμων ποταμών είναι η χερσαία ζώνη, που περιστοιχίζει αυτούς και βρέχεται από τις μεγαλύτερες αλλά συνήθεις αναβάσεις των υδάτων τους.

5. «Παρόχθια ζώνη» των μεγάλων λιμνών και των πλευσίμων ποταμών είναι η με τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 2 προστιθέμενη στην όχθη ζώνη ξηράς, που καθορίζεται σε πλάτος μέχρι και πενήντα (50) μέτρα από το προς την ξηρά όριο της όχθης.

6. «Παλαιά όχθη» των μεγάλων λιμνών και των πλευσίμων ποταμών είναι η ζώνη της ξηράς, που προέκυψε από τη μετακίνηση της οριογραμμής της όχθης των μεγάλων λιμνών και πλευσίμων ποταμών.

7. «Λιμένας» είναι ζώνη ξηράς και θάλασσας μαζί με έργα και εξοπλισμό, που επιτρέπουν κυρίως την υποδοχή κάθε είδους πλωτών μέσων και σκαφών αναψυχής, τη φορτοεκφόρτωση, αποθήκευση, παραλαβή και προώθηση των φορτίων τους, την εξυπηρέτηση επιβατών και οχημάτων και την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις θαλάσσιες μεταφορές.

8. «Λιμενικά έργα» είναι εκείνα, που εκτελούνται ολικώς ή μερικώς στον αιγιαλό, την όχθη, την παραλία ή την παρόχθια ζώνη, μέσα στη θάλασσα, στον πυθμένα της θάλασσας και στο υπέδαφος του βυθού, καθώς και εκείνα που επιφέρουν διαμόρφωση ή αλλοίωση των χώρων αυτών ή που προβλέπονται από τις διατάξεις περί Λιμενικών Ταμείων.

9. «Φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα» είναι κάθε δημόσιος φορέας ή φορέας της Αυτοδιοίκησης ή ιδιωτικός ή μικτός φορέας που έχει, κατά νόμο, την ευθύνη της διοίκησης και της εκμετάλλευσης λιμένα.

Άρθρο 2

Κυριότητα αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης και χρησιμότητα αυτών

1. Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει, τα διαχειρίζεται και τα αξιοποιεί.

2. Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη εκτός από τον κύριο προορισμό τους, μπορεί να χρησιμεύσουν και για την εξυπηρέτηση εθνικών, κοινωφελών, αναπτυξιακών, περιβαλλοντικών, πολιτιστικών, προστασίας και ανάδειξης μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, εξωραϊστικών, συγκοινωνιακών και γενικά σκοπών δημόσιου συμφέροντος.

3. Στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη και την παρόχθια ζώνη δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων, παρά μόνο για την επιδίωξη των σκοπών, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Ο παλαιός αιγιαλός και η παλαιά όχθη ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου και καταγράφονται ως δημόσια κτήματα.

Άρθρο 3

Επιτροπή καθορισμού αιγιαλού και παραλίας

1. Ο καθορισμός των ορίων του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού γίνεται από Επιτροπή, η οποία συγκροτείται σε επίπεδο νομού με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αποτελείται από: α) τον προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας ως πρόεδρο, β) έναν μηχανικό της Κτηματικής Υπηρεσίας με ειδικότητα τοπογράφου ή πολιτικού μηχανικού και αν δεν υπάρχει έναν τεχνολόγο τοπογράφο μηχανικό, ενώ σε περίπτωση που η Κτηματική Υπηρεσία δεν διαθέτει μηχανικό των ανωτέρω ειδικοτήτων, συμμετέχει στην Επιτροπή μηχανικός της Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) ή άλλης υπηρεσίας του Δημοσίου, γ) τον αρμόδιο Λιμενάρχη, δ) τον διευθυντή της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

2. Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται υπάλληλος της Κτηματικής Υπηρεσίας.

3. Η Επιτροπή συνεδριάζει με πρόσκληση του Προέδρου τακτικά μια φορά το μήνα και έκτακτα, προκειμένου να τηρείται η προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 5 είτε κατά τις ώρες λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών είτε σε άλλη ώρα. Το θέμα στην Επιτροπή εισηγείται ο Πρόεδρος.

4. Η αποζημίωση των μελών της Επιτροπής ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 4

Προδιαγραφές και διαγράμματα

1. Η οριογραμμή του αιγιαλού χαράσσεται από την Επιτροπή του άρθρου 3 ως πολυγωνική γραμμή πλησίεστη στην πραγματική φυσική γραμμή και απεικονίζεται στο σχετικό διάγραμμα με ερυθρό χρώμα. Οι οριογραμμές της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού απεικονίζονται με κίτρινο και κυανούν χρώμα αντίστοιχα. Οι κορυφές των πολυγωνικών γραμμών έχουν ορθογώνιες συντεταγμένες εξαρτημένες από το τριγωνομετρικό δίκτυο της χώρας.

2. Η χάραξη γίνεται σε κτηματογραφικό-υψομετρικό διάγραμμα, με κλίμακα τουλάχιστον 1:1000 στο οποίο αποτυπώνονται και τα όρια των περιλαμβανομένων επί μέρους ιδιοκτησιών και οι εικαζόμενοι κύριοι αυτών. Το διάγραμμα αυτό είναι εξαρτημένο από το τριγωνομετρικό δίκτυο της χώρας, αναφέρεται σε μήκος ακτής τουλάχιστον πεντακοσίων (500) μέτρων ή περισσοτέρων, εφόσον το τμήμα που απομένει μέχρι το επόμενο καθορισμένο τμήμα δεν υπερβαίνει τα διακόσια (200) μέτρα, και συντάσσεται από φορείς του δημόσιου τομέα, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή ιδιώτες μηχανικούς, που έχουν από το νόμο το δικαίωμα για τη σύνταξη τέτοιων διαγραμμάτων. Στην τελευταία περίπτωση το διάγραμμα συνοδεύεται από την απόδειξη παροχής υπηρεσιών του συντάκτη του και ελέγχεται και θεωρείται για την ακρίβειά του από μηχανικό της Κτηματικής Υπηρεσίας και ελλείψει αυτού από την Τ.Υ.Δ.Κ. του νομού.

3. Η Επιτροπή του άρθρου 3 παράλληλα με τη χάραξη των οριογραμμών συντάσσει υποχρεωτικά έκθεση, που συνοδεύεται από το σχετικό διάγραμμα.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές για τη σύνταξη του διαγράμματος και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 5

Διαδικασία καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού

1. Εκτός της δυνατότητας ως αυτεπάγγελτης κίνησης της διαδικασίας, όποιος ενδιαφέρεται για τον καθορισμό αιγιαλού και παραλίας, απευθύνεται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την υποβολή σχετικής αίτησης ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο αν έχει ήδη γίνει καθορισμός. Σε περίπτωση, που δεν έχει γίνει ο καθορισμός αιγιαλού και παραλίας, ο ενδιαφερόμενος δύναται να υποβάλει στην Κτηματική Υπηρεσία αίτηση καθορισμού και τοπογραφικό διάγραμμα σύμφωνα με τις προδιαγραφές του άρθρου 4.

2. Αν το διάγραμμα έχει συνταχθεί από ιδιώτη μηχανικό, η Κτηματική Υπηρεσία μεριμνά για τον έλεγχο και τη θεώρησή του εντός μηνός από την υποβολή του και στη συνέχεια το θέμα εισάγεται ενώπιον της Επιτροπής στην πρώτη τακτική συνεδρίασή της.

3. Η Επιτροπή καθορίζει τις οριογραμμές του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού εντός μηνός από την εισαγωγή της υπόθεσης σε αυτήν και συντάσσει σχετική έκθεση. Η Επιτροπή καθορίζει την παλαιά θέση του αιγιαλού, που υπήρχε μέχρι το έτος 1884 αν υφίστανται κατοχές ιδιωτών, αλλά και προγενέστερα εάν δεν υφίστανται τέτοιες κατοχές, εφόσον η θέση του παλαιού αιγιαλού προκύπτει από ενδείξεις επί του εδάφους ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία εξαιρουμένων των μαρτυρικών καταθέσεων.

4. Δεν μπορούν να περιληφθούν οικίες ή κτίσματα εντός της ζώνης του αιγιαλού, του οποίου για πρώτη φορά χαράσσεται η οριογραμμή, εφόσον έχει γίνει διάβρωση της ακτής πριν από τη χάραξη και τα κτίσματα είχαν ανεγερθεί πριν από τη διάβρωση και εκτός του τμήματος μέχρι του οποίου έφθανε άλλοτε η θάλασσα κατά τις μεγαλύτερες αλλά συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της. Τα κτίσματα αυτά δύναται να απαλλοτριώνονται σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου αυτού.

5. Η έκθεση και το διάγραμμα επικυρώνονται, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (Γ.Ε.Ν.), με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και δημοσιεύονται μαζί με την επικυρωτική αυτή απόφαση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η έκθεση και το διάγραμμα αναρτώνται στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα του αρμόδιου κατά τόπο δήμου ή κοινότητας για τρεις (3) τουλάχιστον μήνες. Η ανάρτηση αποδεικνύεται από έκθεση του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, η οποία αποστέλλεται εντός μηνός στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.

6. Μετά την κατά την προηγούμενη παράγραφο δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μεταγράφεται μαζί με την έκθεση και το διάγραμμα με φροντίδα της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, στη μερίδα του Δημοσίου στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου ή Υποθηκοφυλακείων, αν η περιοχή καθορισμού εμπίπτει στην περιφέρεια περισσότερων Υποθηκοφυλακείων.

7. Το πρωτότυπο της έκθεσης της Επιτροπής και του διαγράμματος μαζί με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και το ΦΕΚ δημοσίευσής της παραμένουν στο αρχείο της Κτηματικής Υπηρεσίας.

8. Η Κτηματική Υπηρεσία στέλνει ένα θεωρημένο αντίγραφο του τοπογραφικού διαγράμματος με σημείωση επ' αυτού του ΦΕΚ που δημοσιεύθηκε, στις παρακάτω Υπηρεσίες:

- α) στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών,
- β) στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Υ.ΕΘ.Α.) Γ.Ε.Ν.,
- γ) Διεύθυνση Πολεοδομίας της οικείας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης,
- δ) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Διεύθυνση Χωροταξίας και Πολεοδομικού Σχεδιασμού,
- ε) στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας/Διεύθυνση Λιμένων και Λιμενικών Έργων και στο αρμόδιο Λιμεναρχείο,
- στ) στον αρμόδιο δήμο ή κοινότητα,
- ζ) στην Κτηματολόγιο Α.Ε. και
- η) στο Υπουργείο Γεωργίας/Γενική Διεύθυνση Αλιείας.

9. Σε περίπτωση εσφαλμένου καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού ή του παλαιού αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται ο επανακαθορισμός κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου. Η διαδικασία για τον επανακαθορισμό κινείται είτε αυτεπαγγέλτως από την Κτηματική Υπηρεσία είτε ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου και προσκόμιση στοιχείων που να αποδεικνύουν το σφάλμα του πρώτου καθορισμού. Ο επανακαθορισμός της παραλίας, εφόσον συνεπάγεται μείωση της ζώνης της παραλίας που είχε αρχικώς καθορισθεί επιτρέπεται μόνον αν δεν έχει συντελεσθεί η σχετική αναγκαστική απαλλοτρίωση.

10. Η προηγούμενη παράγραφος έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα όρια του αιγιαλού, παλαιού αιγιαλού ή παραλίας έχουν καθορισθεί με βάση τον α.ν. 2344/1940.

Άρθρο 6

Στοιχεία για τον καθορισμό του παλαιού αιγιαλού

Η Επιτροπή αναζητά και συνεκτιμά όλα τα απαιτούμενα για την ακριβή οριοθέτηση του παλαιού αιγιαλού στοιχεία, τα οποία και παραθέτει στην έκθεσή της, ιδίως φυ-

σικές ενδείξεις (όπως το αμμώδες, ελώδες ή βαλτώδες εκτάσεων συνεχόμενων του αιγιαλού), αεροφωτογραφίες, χάρτες και διαγράμματα διαφόρων ετών, γεωλογικές μελέτες.

Άρθρο 7

Δημιουργία παραλίας, συνέπειες, περιορισμοί

1. Η Επιτροπή του άρθρου 3 ταυτόχρονα με τον προσδιορισμό και τη χάραξη του αιγιαλού προσδιορίζει και την παραλία, εφόσον κρίνεται απαραίτητο για να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της παραγράφου 2 του άρθρου 1. Η παραλία χαράσσεται στο ίδιο διάγραμμα για τον αιγιαλό με κίτρινη πολυγωνική γραμμή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4.

2. Εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών, επί ακινήτων της παραλίας, απαλλοτριώνονται λόγω δημόσιας ωφέλειας με και από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που επικυρώνει την έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και παραλίας κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 5, χωρίς να απαιτείται άλλη πρόσθετη διαδικασία για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) παραχωρούν χωρίς αντάλλαγμα στο Δημόσιο τα εμπράγματα δικαιώματά τους επί ακινήτων που βρίσκονται στην παραλία.

3. Για την παραλία εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας. Αρμόδια υπηρεσία για την περαιτέρω διαδικασία είναι το Πολεοδομικό Γραφείο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, δήμοι και κοινότητες, που ωφελούνται από τη δημιουργία της παραλίας, δύνανται να συνεισφέρουν στην αποζημίωση για την αναγκαστική απαλλοτρίωση των ακινήτων, που καταλαμβάνει η παραλία, κατά τα οριζόμενα με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται κατόπιν πρότασης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ειδικά για κάθε περίπτωση.

4. Από τη δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών με την οποία δημιουργείται η παραλία, οι κύριοι των κτημάτων που καταλαμβάνονται από αυτή, θεωρούνται ότι έλαβαν γνώση περί τούτου και οφείλουν για μια διετία να μην προβούν σε οποιαδήποτε γενικά κατασκευή, βελτίωση, δεινροφύτευση ή άλλη τυχόν προσθήκη στα ακίνητα αυτά, ενώ αύξηση της αξίας τους που οφείλεται σε μία από τις πιο πάνω ενέργειες δεν αποζημιώνεται.

5. Όπου υφίσταται σχέδιο πόλεως, η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί την εγκεκριμένη γραμμή δόμησης. Σε παραδοσιακούς οικισμούς η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί τη γραμμή δόμησης, όπως αυτή νομίμως έχει διαμορφωθεί. Σε πόλεις και οικισμούς που δημιουργήθηκαν πριν από το έτος 1923 ή έχουν πληθυσμό κάτω από 2.000 κατοίκους και στους οποίους δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί τη διαμορφωμένη γραμμή δόμησης, όπως αυτή νομίμως έχει διαμορφωθεί. Στα δύο προηγούμενα εδάφια η γραμμή δόμησης προσδιορίζεται από την πολεοδομική αρχή. Κατά την έγκριση ή επέκταση σχεδίων πόλεων η γραμμή δόμησης σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει την οριογραμμή της παραλίας με την επιφύλαξη των περιπτώσεων, που αφορούν παραδοσιακούς οικισμούς ή διατηρητέα κτίσματα και κατασκευές. Σε περιοχές εκτός σχεδίου εξαιρούνται από τη ζώνη παραλίας τα χαρακτη-

ρισμένα ως διατηρητέα κτίσματα ή κατασκευές.

6. Όπου έχει καθορισθεί ζώνη παραλίας με το καθεστώς του α.ν. 2344/1940 (ΦΕΚ 154 Α΄) αντίθετα από τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, μπορούν να επανακαθορισθούν τα όρια της κατά την παράγραφο αυτή, με την προϋπόθεση ότι η απαλλοτρίωση για την παραλία δεν έχει συντελεσθεί. Οι διαδικασίες και οι λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Οικονομικών.

7. Για την εκτέλεση δομικών έργων στην παραλία προς επιδίωξη των σκοπών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 εφαρμόζονται οι διατάξεις για τη δόμηση εκτός σχεδίου πόλης.

Άρθρο 8

Περιπτώσεις υποχρεωτικής χάραξης αιγιαλού - παραλίας

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 17, πριν από την έγκριση ή επέκταση του σχεδίου πόλης ή από οποιαδήποτε εκποίηση ή παραχώρηση δημόσιου κτήματος ή από την εκτέλεση λιμενικών, βιομηχανικών, τουριστικών και συγκοινωνιακών έργων ή από την έκδοση άδειας για οικοδομικές εργασίες, εφόσον οι πράξεις αυτές αναφέρονται σε ακίνητα, που απέχουν μέχρι εκατό (100) μέτρα από την ακτογραμμή, απαιτείται να γίνει, με ποινή ακυρότητας των πράξεων αυτών, ο καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας στην περιοχή αυτή. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται προκειμένου για εκμισθώσεις ή παραχωρήσεις δημόσιων λιμνών και θαλασσών με σκοπό την αλιευτική εκμετάλλευση σύμφωνα με την αλιευτική νομοθεσία, εφόσον δεν κατασκευάζονται μόνιμα κτίσματα.

2. Για την έκδοση άδειας οικοδομής σε ακίνητα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο προσδιορίζεται, με ευθύνη του μηχανικού που υπογράφει τη μελέτη της άδειας, η ακριβής θέση του αιγιαλού σε αντίγραφο του τοπογραφικού διαγράμματος, που απαραίτητα συνοδεύει την αίτηση.

3. Προκειμένου για έκδοση οικοδομικής άδειας που αφορά τουριστικά έργα ή εγκαταστάσεις, ο καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας γίνεται εντός εξαμήνου από την κατάθεση της αίτησης.

Άρθρο 9

Στοιχεία καθορισμού αιγιαλού και παραλίας

1. Η Επιτροπή για τη χάραξη της οριογραμμής του αιγιαλού και της παραλίας λαμβάνει υπόψη της ύστερα από αυτοψία τις φυσικές και λοιπές ενδείξεις, που επηρεάζουν το πλάτος του αιγιαλού και της παραλίας και ενδεικτικά:

α) τη γεωμορφολογία του εδάφους, αναφορικά με κατηγορίες υψηλών και χαμηλών ακτών, τη σύστασή του, καθώς και το φυσικό όριο βλάστησης,

β) την ύπαρξη, τα όρια και το είδος των παράκτιων φυσικών πόρων,

γ) τα πορίσματα από την εκτίμηση των μετεωρολογικών στοιχείων της περιοχής,

δ) τη μορφολογία του πυθμένα,

ε) τον τομέα ανάπτυξης κυματισμού σε σχέση με το μέτωπο της ακτής,

στ) την ύπαρξη τεχνικών έργων στην περιοχή, που νομίμως υφίστανται,

ζ) τις τυχόν εγκεκριμένες χωροταξικές κατευθύνσεις και χρήσεις γης που επηρεάζουν την παράκτια ζώνη,

η) την ύπαρξη δημόσιων κτημάτων κάθε κατηγορίας που βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με την παράκτια ζώνη και

θ) τυχόν υφιστάμενο Κτηματολόγιο.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι προδιαγραφές και λοιπές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 10

Απαλλοτρίωση ιδιωτικών κτημάτων Αναγγελία δικαιωμάτων

1. Τμήματα ιδιωτικών τυχόν κτημάτων, τα οποία χαρακτηρίστηκαν από την Επιτροπή του άρθρου 3 ως μη ιδιωτικά αλλά ότι ανήκουν στον αιγιαλό θεωρούνται αναγκαστικώς απαλλοτριωθέντα υπέρ του Δημοσίου για να περιληφθούν στον αιγιαλό από και με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της έκθεσης της Επιτροπής μαζί με το διάγραμμα, όπως ορίζεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 5.

2. Στους κυρίους των κτημάτων αυτών και σε αυτούς που αξιώνουν άλλα δικαιώματα σε αυτά, παρέχεται εξάμηνη προθεσμία από τη δημοσίευση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, εντός της οποίας οφείλουν να αναγγείλουν στον Υπουργό Οικονομικών τις αξιώσεις τους, υποβάλλοντας συγχρόνως και τους τίτλους, στους οποίους στηρίζουν τα δικαιώματα που προβάλλουν.

3. Ως προς τον καθορισμό τιμής μονάδας αποζημίωσης και την περαιτέρω διαδικασία απαλλοτρίωσης εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων.

4. Μετά την πάροδο άπρακτης της εξάμηνης προθεσμίας της παραγράφου 2 τυχόν αξιώσεις για αποζημίωση, που δεν αναγγέληκαν στον Υπουργό Οικονομικών κρίνονται κατά την τακτική διαδικασία.

5. Μετά τον προσωρινό καθορισμό του τιμήματος της απαλλοτρίωσης και την κατάθεσή του, οι αξιώσεις που αναγγέλησαν στρέφονται μόνο κατά του τιμήματος, που παρακατέθηκε.

6. Μετά την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας της παραγράφου 2 ή σε περίπτωση εμπρόθεσμης αναγγελίας αξιώσεων ιδιωτών για αποζημίωση, μετά την παρακατάθεση της αποζημίωσης που καθορίστηκε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ο αιγιαλός θεωρείται ότι καθορίστηκε οριστικά και η απόδειξή του για τη Διοίκηση και τα Δικαστήρια γίνεται μόνο με την έκθεση και το διάγραμμα του άρθρου 4.

Άρθρο 11

Έργα και εγκαταστάσεις που υπάρχουν στον αιγιαλό και την παραλία

1. Μετά την λήξη σύμβασης που έχει συναφθεί από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), ή τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ή τους Ο.Τ.Α. με τρίτους ή τη λήξη παραχώρησης του Δημοσίου κατ'εφαρμογή διατάξεων αναπτυξιακών νόμων, που αφορούν τεχνικά έργα τα οποία έχουν γίνει μέσα στον αιγιαλό ή την

παραλία και έχουν εκτελεσθεί ύστερα από άδεια αρμόδιας αρχής, ο Υπουργός Οικονομικών και ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου κατά περίπτωση Περιφερειακού, Νομαρχιακού ή Κεντρικού Συμβουλίου Χ.Ο.Π., της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, του αρμόδιου κατά τόπο Ο.Τ.Α., σε περίπτωση δε έργων προς εξυπηρέτηση πλωτών μέσων και σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υ.Ε.Ν., αποφασίζουν αιτιολογημένα, για τη διατήρηση ή όχι αυτών και καθορίζουν τη χρήση τους.

2. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου αυτού καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ή σε περίπτωση που αφορούν βιομηχανικές και τουριστικές μονάδες, εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών, επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης.

Άρθρο 12

Προστατευτικά έργα - προσχώσεις

1. Αν η Επιτροπή του άρθρου 3 διαπιστώσει ότι η ακτή διαβρώνεται από τη θάλασσα, επιτρέπεται η κατασκευή, κατά τις διατάξεις περί δημοσίων έργων, των αναγκαίων τεχνικών έργων στον αιγιαλό, την παραλία ή στη θάλασσα για την αποτροπή της διάβρωσης.

2. Αν από τη διάβρωση απειλείται ιδιωτικό κτήριο, μπορεί να επιτραπεί στον κύριό του να κατασκευάσει με δαπάνη του προ της ιδιοκτησίας του, και με την επίβλεψη μηχανικού, που έχει από το νόμο σχετικό δικαίωμα, τα ανωτέρω προστατευτικά έργα βάσει μελέτης που έχει εγκριθεί από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, που θα έχει και τον έλεγχο του έργου.

3. Τα έργα των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου ανήκουν στο Δημόσιο, το οποίο μπορεί να τα καταργεί ή να τα μετατρέπει οποτεδήποτε για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ασφάλειας ή εθνικής άμυνας χωρίς καμία υποχρέωσή του, για αποζημίωση ή για καταβολή της δαπάνης του ιδιώτη. Τα έργα αυτά εκτελούνται κατόπιν αδειάς του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., του Υ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Πολιτισμού και απλή γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε.) ύστερα από εμπεριστατωμένη ακτομηχανική μελέτη θεωρημένη από τη Διεύθυνση Λιμενικών Έργων της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθώς και ύστερα από την προβλεπόμενη από το ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α') μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Σε περίπτωση παραδοσιακών οικισμών απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου γι' αυτούς Υπουργού.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., του Υ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Πολιτισμού και απλή γνώμη του Υπουργείου Γεωργίας/Διεύθυνσης Αλιείας, μπορεί να επιτραπεί πρόσχωση της θάλασσας για τη δημιουργία νέου αιγιαλού και παραλίας. Εφόσον η πρόσχωση πρόκειται να γίνει μπροστά από τουριστικό δημόσιο κτήριο η κοινή υπουργική απόφαση προσυπογράφεται και από τον Υπουργό Ανάπτυξης.

Με την ίδια υπουργική απόφαση καθορίζονται:

- α) ο σκοπός και τα όρια κατασκευής της πρόσχωσης,
- β) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή το Δημόσιο που θα

πραγματοποιήσει την πρόσχωση και θα αναλάβει τη δαπάνη της. Προϋπόθεση για την έκδοση της υπουργικής απόφασης αυτής είναι η σύνταξη και έγκριση αρμοδίως της τεχνικής μελέτης του έργου της πρόσχωσης, της προβλεπόμενης από το ν. 1650/1986 μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της αναφερόμενης στην προηγούμενη παράγραφο ακτομηχανικής μελέτης. Η εκτέλεση του έργου της πρόσχωσης γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος.

5. Τα ακίνητα που δημιουργούνται από τη μετατόπιση προς τη θάλασσα του ορίου του αιγιαλού ή της παραλίας λόγω εκτέλεσης τεχνικών έργων ή προσχώσεων ανήκουν στο Δημόσιο και καταγράφονται ως δημόσια κτήματα.

6. Αν γίνουν προσχώσεις χωρίς άδεια ή με υπέρβαση της άδειας ή δεν εκτελούνται νόμιμα, τα σχετικά έργα δεν επιτρέπεται η αναχάραξη του αιγιαλού ή της παραλίας. Οι εκτάσεις που δημιουργούνται από τις προσχώσεις αυτές θεωρούνται αιγιαλός.

Άρθρο 13

Παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας

1. Η παραχώρηση της απλής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, έναντι ανταλλάγματος κατά τις διατάξεις για την εκμίσθωση δημόσιων κτημάτων, πλην του αιγιαλού και παραλίας κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, τη διαχείριση των οποίων έχει η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού. Σε Ο.Τ.Α., φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης Λιμένων, οργανισμούς κοινής ωφέλειας και Ν.Π.Δ.Δ. η παραχώρηση δύναται να γίνει και απευθείας με ή χωρίς αντάλλαγμα. Σε ιδιωτικό φορέα διαχείρισης η παραχώρηση γίνεται πάντοτε με αντάλλαγμα.

2. Είναι δυνατή η παραχώρηση, με τη διαδικασία και τους όρους του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, της απλής χρήσης αιγιαλού για την άσκηση δραστηριοτήτων, που εξυπηρετούν τους λουομένους ή την αναψυχή του κοινού (όπως εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής, καθισμάτων, ομπρελών, λειτουργία τροχηλάτου αναψυκτηρίου κ.λπ.). Αν παραχωρηθεί η χρήση αιγιαλού για την εκμίσθωση καθισμάτων και ομπρελών, η έκταση αιγιαλού κάθε παραχώρησης δεν δύναται να υπερβαίνει τα 500 τετραγωνικά μέτρα. Εάν στον ίδιο αιγιαλό υπάρχουν περισσότερες παραχωρήσεις για την εκμίσθωση ομπρελών και καθισμάτων, πρέπει μεταξύ των διάφορων χώρων του αιγιαλού που έχουν παραχωρηθεί να υφίσταται ενδιάμεση απόσταση ελεύθερης ζώνης τουλάχιστον εκατό (100) μέτρων μήκους. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται εάν πρόκειται να παραχωρηθεί αιγιαλός για να εκμισθωθούν καθίσματα και ομπρέλες από εκείνους που έχουν γειτονικά καταστήματα και μόνο για το χώρο εμπρός από τα καταστήματά τους.

3. Είναι δυνατή η παραχώρηση με τη διαδικασία και τους όρους που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1, χωρίς δημοπρασία, της απλής χρήσης αιγιαλού για ένα χρόνο σε αυτούς, που έχουν όμορες ξενοδοχειακές εν γένει επιχειρήσεις, κάμπινγκ ή κέντρα αναψυχής, για τους σκοπούς που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου προς εξυπηρέτηση του κοινού. Το αντάλλαγμα για την παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας που έχουν ανακηρυχθεί Τουριστικά Δημόσια Κτήματα (Τ.Δ.Κ.), ως και

των κτισμάτων ή εν γένει των εγκαταστάσεων που υφίστανται επί αυτών, καθορίζεται με απόφαση του φορέα που ασκεί τη διοίκηση και διαχείριση των Τ.Δ.Κ., κατά τη διάπουσα αυτόν νομοθεσία. Το αντάλλαγμα, το οποίο δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, για την παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας πλην των Τ.Δ.Κ. σε όμορες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που καταβάλλεται στο Δημόσιο, υπολογίζεται από τον πολλαπλασιασμό του ενός δευτέρου (1/2) της τιμής δίκλινου δωματίου μετά λουτρού, χωρίς λοιπές επιβαρύνσεις, όπως η τιμή αυτή καθορίζεται από τον Ε.Ο.Τ. για κάθε ξενοδοχειακή επιχείρηση επί των αριθμό των κλινών αυτής. Σε περίπτωση που το προκύπτει κατά τα ανωτέρω αντάλλαγμα τελεί σε δυσαναλογία προς το μίσθωμα που προκύπτει βάσει των μισθωτικών συνθηκών της περιοχής ή προς το καθοριζόμενο βάσει του άρθρου 22 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α'), καταβάλλεται στο Δημόσιο το αντάλλαγμα του εδαφίου αυτού. Δυσαναλογία μεταξύ πρώτου και δεύτερου τρόπου υπολογισμού του ανταλλάγματος θεωρείται ότι υπάρχει όπου η μεταξύ τους απόκλιση είναι τουλάχιστον πενήντα εκατοστά (50/100).

4. Απλή χρήση του αιγιαλού και της παραλίας είναι κάθε χρήση, εφόσον από αυτή δεν παραβιάζεται ο προορισμός τους ως κοινοχρήστων πραγμάτων και δεν επέρχεται αλλοίωση στη φυσική μορφολογία τους.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών επιτρέπεται η απευθείας παραχώρηση με ή χωρίς αντάλλαγμα της απλής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας σε δήμους και κοινότητες για την άσκηση των δραστηριοτήτων της παραγράφου 2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 14

Παραχώρηση αιγιαλού, παραλίας για την εκτέλεση έργων

1. Η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, συνεχόμενου ή παρακείμενου θαλάσσιου χώρου, ή του πυθμένα, για την εκτέλεση έργων που εξυπηρετούν εμπορικούς, βιομηχανικούς, συγκοινωνιακούς, λιμενικούς ή άλλου είδους σκοπούς, που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατά τη διαδικασία που προβλέπει η επόμενη παράγραφος. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει και απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών των έργων αυτών. Η διαδικασία αυτή απαιτείται και για τα έργα του Δημοσίου στους παραπάνω χώρους.

2. α) Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία συνοδεύεται από τεχνικό φάκελο σύμφωνα με το άρθρο 8 της κοινής απόφασης (ΚΥΑ) 69269/5387/24.10.90 (ΦΕΚ 678 Β') των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Πολιτισμού, Εμπορικής Ναυτιλίας, Τουρισμού, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Μεταφορών και Επικοινωνιών.

β) Η Κτηματική Υπηρεσία διαβιβάζει μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός το σχετικό φάκελο στους παρακάτω αναφερόμενους για να διατυπώσουν μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών τη γνώμη τους, κατά τις αρμοδιότητες

καθενός για την εκτέλεση των έργων:

1) Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Διεύθυνση Χωροταξίας και Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού ή τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος-Χωροταξίας της αρμόδιας Περιφέρειας (σε τρία αντίγραφα) για την προέγκριση χωροθέτησης.

2) Γ.Ε.Ν. (σε δύο αντίγραφα).

3) Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

4) Νομαρχιακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (Ν.Ε.ΧΩ.Π.).

5) Υπουργείο Πολιτισμού (σε τρία αντίγραφα).

6) Ε.Ο.Τ..

7) Υπουργείο Γεωργίας για έργα σε λιμένες και ποταμούς, ως και για την κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου με σκοπό την προστασία επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών.

8) Τεχνική Υπηρεσία του οικείου Ο.Τ.Α. Α' βαθμού και σε περίπτωση μη ύπαρξης της στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών (Δ.Τ.Υ.) της οικείας Νομαρχίας.

9) Το Υπουργείο Ανάπτυξης, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε βιομηχανικές μονάδες, εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών και σε επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών.

γ) Μετά την προέγκριση χωροθέτησης και τη διατύπωση των γνώμων της προηγούμενης περίπτωσης β' εκπονείται και εγκρίνεται η μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τα προβλεπόμενα από την ΚΥΑ 69269/5387/24.10.1990 (ΦΕΚ 678 Β'). Ακολούθως μετά από γνώμη του Γ.Ε.Ν., για θέματα εθνικής άμυνας και ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, γνώμη του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας για λόγους ορθολογικής ναυτιλιακής ανάπτυξης, προστασίας αιγιαλού, παραλίας, ελέγχου και ασφάλειας της ναυσιπλοΐας και συγκοινωνίας και γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού για λόγους προστασίας αρχαίων, εγκρίνεται αρμοδίως η οριστική μελέτη, κατά τη σύνταξη της οποίας λαμβάνονται υπόψη υποχρεωτικά οι εγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί όροι. Η εγκεκριμένη οριστική μελέτη με τις ανωτέρω γνώμες διαβιβάζεται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία για την έκδοση της απόφασης παραχώρησης.

3. Επιτρέπεται κατά τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, θάλασσας ή πυθμένα και: α) για σκοπούς κοινωφελείς ή αναβάθμισης του περιβάλλοντος εφόσον τα έργα εκτελούνται από το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, β) για ναυταθλητικά έργα βάσει μελετών, που έχουν εγκριθεί από τη Γ.Γ.Α., γ) για έργα εξυπηρέτησης υδατοκαλλιεργειών, δ) για ερευνητικούς σκοπούς και ε) για προσαρμογικά έργα ή έργα ανάπτυξης από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή από ξενοδοχειακές τουριστικές μονάδες στο χώρο που βρίσκεται μπροστά από αυτές.

4. Στα έργα που μπορούν να εκτελεστούν για την επιδίωξη των σκοπών των παραγράφων 1, 3 και 6 περιλαμβάνονται και η τοποθέτηση υποθαλάσσιων αγωγών και καλωδίων εν γένει, ναυδέτων, πλωτών προβλητών και εξεδρών και η πόντιση τεχνητών υφάλων.

5. Επιτρέπεται να τοποθετηθούν στη θάλασσα, χωρίς επέμβαση στον αιγιαλό, με απόφαση της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, που εκδίδεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, του Γ.Ε.Ν., της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, της αρμόδιας υπηρεσίας περιβάλλοντος του Υπουργείου Πε-

ριβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και γνώμης του οικείου Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, πλωτές εξέδρες επιφάνειας μέχρι 100 μ², και για εποχιακή χρήση μέχρι έξι (6) μηνών, για την επιδίωξη σκοπών που προβλέπονται στις κείμενες διατάξεις καθώς και για πολιτιστικούς σκοπούς. Για την παραχώρηση δεν απαιτείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2. Δεν επιτρέπεται η παραχώρηση για χρήση των εξεδρών ως εστιατορίων ή κέντρων αναψυχής. Με απόφαση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

6. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μετά από γνώμη της Επιτροπής Δημοσίων Κτημάτων, στην οποία μετέχει ειδικώς για την περίπτωση αυτή και αντιπρόσωπος του προτεινόμενου Υπουργείου, επιτρέπεται η χωρίς δημοπρασία, απευθείας, παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού και παραλίας, θάλασσας ή πυθμένα και του υπεδάφους του σε αυτούς που έχουν ιδρύσει ή έχουν την πρόθεση να ιδρύσουν, σε ιδιωτικούς χώρους, επί των οποίων έχουν κυριότητα ή δικαίωμα χρήσης με ενοχική σχέση, εμπορικές επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται χύδην φορτία, εργοστάσια ή άλλες βιομηχανικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή σε αυτούς που εκμεταλλεύονται μεταλλεία ή λατομεία, για να κατασκευάσουν προβλήτες ή άλλα έργα, προοριζόμενα να εξυπηρετούν τις παραπάνω επιχειρήσεις τους ή τις επιχειρήσεις τρίτων που διακινούν όμοια φορτία. Αυτοί που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο καταβάλλουν ετησίως αποζημίωση, που καθορίζεται ανά πενταετία κατά τη διαδικασία του άρθρου 5 του ν. 5895/1933 (ΦΕΚ 335 Α') με πρωτόκολλο, το οποίο συντάσσεται από τριμελή επιτροπή που αποτελείται από δύο υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών: α) τον Προϊστάμενο του τμήματος Αιγιαλού και Παραλίας της Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και β) τον Προϊστάμενο του τμήματος Αντικειμενικού Προσδιορισμού Φορολογητέας Αξίας Ακινήτων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και από δημόσιο υπάλληλο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, που ορίζεται από τον οικείο Υπουργό. Η χρησιμοποίηση των έργων και των εγκαταστάσεων γενικά από τρίτους υπόκειται σε αντάλλαγμα, το οποίο καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας και εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο. Αν δεν αποδοθεί, εκδίδεται, μετά από γνώμη του αρμοδίου Λιμεναρχείου, απόφαση του προϊσταμένου της ως άνω Κτηματικής Υπηρεσίας αμέσως εκτελεστή, με την οποία επιβάλλεται σε βάρος του καθυστερούντος παραχωρησιούχου, εκτός από το μη αποδοθέν αντάλλαγμα, και πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο του ανταλλάγματος που δεν αποδόθηκε.

7. Η κατασκευή των έργων, που απαιτούνται στο πλαίσιο της παραπάνω παραχώρησης, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, τηρουμένων των γενικών και ειδικών πολεοδομικών διατάξεων, καθώς και των οικείων διατάξεων για τους λιμένες. Η κατασκευή των έργων δεν μπορεί να αρχίσει εάν προηγουμένως η απόφαση παραχώρησης δεν κατατεθεί στην αρμόδια Λιμενική αρχή και δεν εκδοθεί από αυτή σχετική, αστυνομικής φύσεως, άδεια. Για τα έργα έχει εφαρμογή η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 12. Ο επιβλέπων μηχανικός είναι υπεύθυνος για

την κατασκευή του έργου, σύμφωνα με την πράξη παραχώρησης και την εγκεκριμένη οριστική μελέτη.

8. Έργα καθαρισμού του πυθμένα στις προβλήτες από προσχώσεις που προέρχονται από απώλειες φορτοεκφορτωνόμενου υλικού και για την επαναφορά σε αυτόν του βάθους που προβλέπεται από τη μελέτη κατασκευής των έργων και εγκαταστάσεων, επιτρέπονται κατόπιν άδειας της αρμόδιας Λιμενικής αρχής της περιοχής, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου στον οποίο έχει παραχωρηθεί η χρήση αιγιαλού και παραλίας. Στη σχετική άδεια θα ορίζεται και ο τρόπος διάθεσης του υλικού που θα αποκομίζεται από τον καθαρισμό του πυθμένα της θάλασσας. Άδειες κατασκευής και χρήσης λιμενικών έργων που έχουν χορηγηθεί ισχύουν και για όλες τις παραπάνω χρήσεις.

Άρθρο 15

Γενικές ρυθμίσεις για τις παραχωρήσεις

1. Οι παραχωρήσεις αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης υπόκεινται πάντοτε σε μονομερή ανάκληση από το Δημόσιο για λόγους δημόσιου συμφέροντος, εθνικής άμυνας, συγκοινωνιακούς, δημόσιας τάξης και ασφάλειας ή δημόσιας υγείας και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

2. Στις πράξεις παραχώρησης μπορούν να τίθενται οποιοδήποτε όροι ή περιορισμοί, ιδίως για λόγους ασφάλειας, δημόσιας ανάγκης ή εθνικής άμυνας, προστασίας αρχαίων, όπως όροι για κατασκευή κεκλιμένων επιπέδων ή άλλων έργων προς εξυπηρέτηση αναγκών των ενόπλων δυνάμεων.

3. Η αξιοποίηση του αιγιαλού και της παραλίας με την παραχώρηση και την εκτέλεση έργων δεν πρέπει να εμποδίζει την ελεύθερη προσέγγιση των πολιτών στη θάλασσα, εκτός αν τούτο επιβάλλεται για λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης και ασφάλειας, προστασίας αρχαίων, του περιβάλλοντος ή της δημόσιας υγείας.

4. Απαγορεύεται η παραχώρηση της αποκλειστικής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας, εκτός αν τούτο επιβάλλεται για λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης ή ασφάλειας ή προστασίας αρχαίων.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6 του άρθρου 14 και άλλων ειδικών διατάξεων ο παραχωρησιούχος δεν επιτρέπεται να μεταβιβάσει ολικά ή μερικά το δικαίωμά του σε άλλον ή να συνάψει οποιαδήποτε σχέση γι' αυτό, με ή χωρίς αντάλλαγμα, που να αφορά την έκταση, που παραχωρήθηκε ή τις εγκαταστάσεις και γενικά τα έργα πάνω σε αυτή, χωρίς έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, σε περίπτωση δε που ο παραχωρησιούχος είναι Ο.Τ.Α. και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η απαγόρευση αυτή δεν καταλαμβάνει τη μεταβίβαση δικαιώματος Ο.Τ.Α. σε αμιγή επιχείρηση του ιδίου Ο.Τ.Α.. Η παράβαση της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου συνεπάγεται αυτοδικαίως την ανάκληση της παραχώρησης. Για την αυτοδίκαιη αυτή έκπτωση από την παραχώρηση εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία κοινοποιείται στον παραχωρησιούχο. Με την ίδια απόφαση διατάσσεται διοικητικώς και η κατάληψη από το Δημόσιο των έργων που κατασκευάστηκαν.

6. Η πράξη παραχώρησης δεν υποκαθιστά τις τυχόν απαιτούμενες από άλλες διατάξεις (πολεοδομικές κ.λπ.) άδειες.

Άρθρο 16**Παραχώρηση νησιδών του Δημοσίου και αβαθών θαλάσσιων εκτάσεων**

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, του Υπουργείου Πολιτισμού, του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθώς και του Υπουργείου Γεωργίας, για σκοπούς που ανήκουν στην αρμοδιότητά του, επιτρέπεται η παραχώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις για τα δημόσια κτήματα, της χρήσης νησιδών, υφάλων, σκοπέλων και αβαθών θαλάσσιων εκτάσεων και του συνεχόμενου αιγιαλού και της παραλίας για την εξυπηρέτηση σκοπών, γεωργικών, κτηνοτροφικών (όπως εκτροφή εν γένει ζώων, εγκατάσταση μελισσοκομείων, κοχλιοτροφείων), ναυταθλητικών, τουριστικών, σκοπών αλιείας, ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας, εθνικής άμυνας και ασφάλειας και περιβαλλοντικής έρευνας. Στην περίπτωση παραχώρησης για σκοπό περιβαλλοντικής έρευνας εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Το Γ.Ε.Ν. και το Υπουργείο Πολιτισμού με τη διατύπωση της γνώμης τους καθορίζουν και τους όρους της παραχώρησης.

2. Η κατά την παράγραφο 1 παραχώρηση γίνεται μόνον εφόσον η συγκεκριμένη χρήση ή δραστηριότητα δεν αντίκειται σε συγκεκριμένο χωροταξικό σχεδιασμό ή ειδικές διατάξεις καθορισμού χρήσεων γης.

3. Επιτρέπεται κατά τον ίδιο τρόπο και για τους σκοπούς της παραγράφου 1, αλλά χωρίς δημοπρασία, η κατά χρήση παραχώρηση νησιδών του Δημοσίου σε αγροτικούς, αγροτοβιομηχανικούς, γεωργικούς, κτηνοτροφικούς και αλιευτικούς συνεταιρισμούς, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα.

4. Για την εκτέλεση έργων στα πλαίσια παραχώρησης του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 14 και 15.

5. Η παραχώρηση της παραγράφου 1 γίνεται μετά από δημοπρασία, η οποία ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη μίσθωση δημοσίων κτημάτων. Είναι δυνατόν να γίνει και απευθείας παραχώρηση σε Ν.Π.Δ.Δ. ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, αλλά και σε ιδιώτες, εφόσον όμως στην τελευταία περίπτωση μετά τη διενέργεια δύο τουλάχιστον δημοπρασιών δεν εκδηλώθηκε ενδιαφέρον άλλων ιδιωτών και δεν αναπτύχθηκε πραγματικός συναγωνισμός σύμφωνα με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Τα πρακτικά της δημοπρασίας υπόκεινται σε κάθε περίπτωση στην έγκριση του Υπουργού Οικονομικών.

6. Επιτρέπεται χωρίς δημοπρασία η παραχώρηση κατά την παράγραφο 1 του δικαιώματος για την κατασκευή γέφυρας από την παραλία μέχρι νησίδα, η οποία είτε ανήκει κατά κυριότητα σε ιδιώτη είτε παραχωρήθηκε κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων μετά από γνώμη της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

7. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 15 έχουν ανάλογη εφαρμογή και στις παραχωρήσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 17**Αιγιαλός σε περιοχές εθνικής άμυνας και ασφάλειας**

1. Σε παραλιακές περιοχές στις οποίες υπάρχουν εγκαταστάσεις, που εξυπηρετούν σκοπούς εθνικής άμυνας και ασφάλειας, αναστέλλεται για όσο διαρκεί η εξυπηρέτηση αυτή ο κοινόχρηστος χαρακτήρας του αιγιαλού και της παραλίας.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας είναι δυνατόν να αναστέλλεται ο καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας στις περιοχές αυτές.

Άρθρο 18**Ζώνη λιμένα**

1. Σε κάθε παράκτια περιοχή, όπου συντρέχει λόγος δημιουργίας ή επέκτασης λιμένα, καθορίζεται έκταση ξηράς και θάλασσας, συνεχής ή διακεκομμένη στην οποία ο αρμόδιος φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα μπορεί να εκτελέσει, σύμφωνα με τις διατάξεις περί εκτελέσεως δημοσίων έργων, τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί λιμενικών ταμείων και στα πλαίσια ανάπτυξης του λιμενικού δυναμικού της χώρας, έργα που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση της εμπορικής, επιβατικής, ναυτιλιακής, τουριστικής και αλιευτικής κίνησης και γενικότερα της εύρυθμης λειτουργίας του λιμένα. Η έκταση αυτή καλείται ζώνη λιμένα και διακρίνεται σε χερσαία και θαλάσσια.

2. Τα έργα της προηγούμενης παραγράφου εκτελούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας μετά από σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων Εμπορικής Ναυτιλίας, Πολιτισμού και του Γ.Ε.Ν.. Σε έργα λιμένων των οποίων οι μελέτες επιβλέπονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (εθνικής ή μείζονος σημασίας κ.λπ.), απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Η εγκεκριμένη οριστική μελέτη των έργων αποστέλλεται αμέσως μετά την έγκρισή της με ευθύνη του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.

3. Για την έναρξη εκτέλεσης των έργων της παραγράφου 1 απαιτείται άδεια της αρμόδιας λιμενικής αρχής.

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 12 έχει εφαρμογή και στις προσχώσεις που γίνονται στη ζώνη λιμένα.

Άρθρο 19**Χερσαία ζώνη λιμένα**

1. Η χερσαία ζώνη λιμένα αποτελείται από τον αιγιαλό και τους αναγκαίους συνεχόμενους παραλιακούς χώρους για την εκτέλεση των έργων που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο. Όπου υπάρχει σχέδιο πόλεως, το όριο της χερσαίας ζώνης δεν μπορεί να επεκταθεί πέρα από την πλησιέστερη ρυμοτομική γραμμή του εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως. Όπου δεν υπάρχει σχέδιο ρυμοτομίας, το όριο της χερσαίας ζώνης καθορίζεται με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 7.

2. Όπου υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο ρυμοτομίας και η

χερσαία ζώνη είναι ανεπαρκής για τις ανάγκες του λιμένα, τότε αυτή μπορεί να επεκταθεί και πέραν του ορίου της παραγράφου 1, με την προϋπόθεση ότι προηγουμένως θα τροποποιηθεί το εγκεκριμένο σχέδιο ρυμοτομίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Οι κατά τις διατάξεις αυτές υποχρεώσεις των Ο.Τ.Α. λόγω ρυμοτομίας βαρύνουν τον αρμόδιο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα.

3. Στην αρμοδιότητα ενός φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα μπορούν να υπάγονται περισσότεροι του ενός λιμένες.

4. Σε διώρυγες ή στενές θαλάσσιες η χερσαία ζώνη μπορεί να επεκταθεί και στην απέναντι ακτή, εφόσον αυτή δεν περιλαμβάνεται στην περιοχή άλλου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα.

5. Επιτρέπεται με δαπάνες του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα η περιφράξη ολόκληρης ή μέρους της χερσαίας ζώνης λιμένα. Τα τμήματα που περιφράσσονται και ο τρόπος περιφράξης καθορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας μετά από πρόταση του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα ή της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, με έγκριση της Επιτροπής Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠ.Α.Ε.) και σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας. Οι γνώμες αυτές παρέχονται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη λήψη από το Γ.Ε.Ν. και το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας του σχετικού εγγράφου.

Άρθρο 20

Θαλάσσια ζώνη λιμένα

1. Η θαλάσσια ζώνη περιλαμβάνει τις λεκάνες λιμένων (συνεχόμενες με τον αιγιαλό ή τυχόν κατασκευασμένα κρηπιδώματα, μώλους, προβλήτες) και έκταση θαλάσσης μέχρι απόσταση πεντακοσίων (500) μέτρων από τις ακτές της χερσαίας ζώνης. Η έκταση αυτή περιορίζεται και από τις δύο πλευρές από νοητό τόξο κύκλου, με κέντρο το άκρο της χερσαίας ζώνης και ακτίνα πεντακοσίων μέτρων και περικλείει τη θαλάσσια έκταση από σημείο του αιγιαλού, που κείται σε απόσταση πεντακοσίων μέτρων από το άκρο της χερσαίας ζώνης μέχρι να συναντήσει την ανωτέρω γραμμή σε απόσταση πεντακοσίων μέτρων από τις ακτές της χερσαίας ζώνης.

2. Αν τα νερά της θαλάσσιας ζώνης είναι αβαθή, η θαλάσσια ζώνη λιμένα δύναται να επεκταθεί και πέρα από την γραμμή των 500 μέτρων μέχρι να συναντήσει την ισοβαθή γραμμή των τριάντα (30) μέτρων.

Άρθρο 21

Καθορισμός χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα

1. Το όριο, οι χρήσεις γης και το εν γένει σχέδιο ανάπτυξης της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα καθορίζεται με απόφαση του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, του Γ.Ε.Ν., των Υπουργείων Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Πολιτισμού και της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας. Ο καθορισμός του ανωτέρου ορίου γίνεται με πράσινη γραμμή σε αντίγραφο του διαγράμματος καθορισμού του αιγιαλού ή σε άλλο διάγραμμα μικρότερης κλίμακας, που έχει συνταχθεί με τις ίδιες προδιαγραφές, ενημερωμένου βυθομε-

τρικά μέχρι την ισοβαθή γραμμή των 20 μέτρων. Το διάγραμμα θεωρείται για την ακρίβεια της αποτύπωσης από την αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του οικείου Ο.Τ.Α., σε περίπτωση δε μη ύπαρξης αυτής από την αρμόδια Τ.Υ.Δ.Κ.. Οι πιο πάνω γνώμες παρέχονται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη λήψη σχεδίου απόφασης του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, που συνοδεύεται από το οικείο τοπογραφικό διάγραμμα. Σε περίπτωση που η πιο πάνω τρίμηνη προθεσμία περάσει άπρακτη, ο καθορισμός του ορίου της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης γίνεται και χωρίς τις άνω γνώμες. Με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

2. Η απόφαση του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα εγκρίνεται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μαζί με το διάγραμμα.

3. Αντίτυπο του διαγράμματος με σημείωση του Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως που δημοσιεύθηκε στέλνεται:

- α) στις Διευθύνσεις Δημόσιας Περιουσίας και Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών,
- β) στο Γ.Ε.Ν.,
- γ) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων,
- δ) στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία,
- ε) στην Τ.Υ.Δ.Κ.,
- στ) στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας,
- ζ) στην Κτηματολόγιο Α.Ε.,
- η) στην αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία,
- θ) στη Γενική Διεύθυνση Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας,
- ι) στη Γραμματεία Στήριξης Τουριστικών Λιμένων του Υπουργείου Ανάπτυξης,
- ια) στη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού.

Άρθρο 22

Καθεστώς χερσαίων χώρων ζώνης λιμένα

1. Οι χώροι και όλα εν γένει τα κτήματα, που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα είναι κοινόχρηστα δημόσια κτήματα και ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα, η χρήση όμως και η εκμετάλλευσή τους ανήκει στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα. Αν στη ζώνη λιμένα περιλαμβάνονται ιδιωτικά κτήματα, απαλλοτριώνονται αναγκαστικά για λόγους δημόσιας ωφέλειας υπέρ του Δημοσίου με δαπάνες του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα και σε περίπτωση αδυναμίας του με δαπάνες του Δημοσίου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι κατά τον καθορισμό ή την επέκταση ζώνης λιμένα νόμιμες παραχωρήσεις χρήσης ή μισθώσεις, που υπάρχουν μέσα σε αυτή, εφόσον εξυπηρετούνται λιμενικοί σκοποί, δεν θίγονται και υποκαθίσταται ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης του λιμένα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ.. Οι διατάξεις περί εμπορικών μισθώσεων δεν εφαρμόζονται για τους χώρους της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα.

3. Όλες οι λοιπές παραχωρήσεις χρήσης ή μισθώσεις συνεχίζονται επ' ονόματι του Δημοσίου, εφόσον δεν παραβλάπτεται η εξυπηρέτηση του λιμένα ή δεν πρόκειται να εκτελεσθούν λιμενικά έργα στους χώρους που κατα-

λαμβάνουν αυτές, διαφορετικά λύνονται αζημίως για το Δημόσιο. Για τη συνέχιση ή λύση τους αποφασίζουν ο Υπουργός Οικονομικών και ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός. Η λύση επέρχεται από την κοινοποίηση, σύμφωνα με το ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97 Α') «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας», της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου στον παραχωρησιούχο ή το μισθωτή. Εάν ο παραχωρησιούχος ή ο μισθωτής έχουν καταστεί αγνώστου διαμονής, η κοινοποίηση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 84 παράγραφος 2 του ν.δ. 356/1974 (ΦΕΚ 90 Α') «Περί Κώδικος είσπραξης δημοσίων εσόδων».

Άρθρο 23

Καθεστώς γηπέδων που σχηματίζονται από προσχώσεις στη ζώνη λιμένα

Όλα τα γήπεδα που σχηματίζονται από προσχώσεις, φυσικές ή τεχνητές, στη θάλασσα ή τον αιγιαλό, ή στα πλαίσια έργων, που εκτελούνται με δαπάνες των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο και χρησιμεύουν, εφόσον περιληφθούν στη ζώνη λιμένα, για τους σκοπούς αυτού και γενικά για δημόσιες ανάγκες.

Άρθρο 24

Παραχωρήσεις χώρων ζώνης λιμένα

1. Επιτρέπεται ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα με απόφαση της διοίκησής του, που εγκρίνεται, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας να παραχωρεί, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα, τη χρήση χώρων που βρίσκονται μέσα στη ζώνη λιμένα. Όταν πρόκειται για παραχωρήσεις σε ζώνες λιμένων των οποίων οι μελέτες επιβλέπονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (εθνικής ή μείζονος σημασίας κ.λπ.) και συνοδεύονται από έργα, απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Για παραχώρηση χώρων της ζώνης λιμένα σε βιομηχανικές μονάδες, εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών, μεταλλευτικές, λατομικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις βιομηχανικών ορυκτών απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Ανάπτυξης. Στην απόφαση παραχώρησης καθορίζεται το αντάλλαγμα για τη χρήση των ανωτέρω χώρων, καθώς και οι λοιποί όροι της παραχώρησης.

2. Για παραχωρήσεις απλής χρήσης των χώρων της χερσαίας ζώνης λιμένα χρονικής διάρκειας μικρότερης του έτους, που δεν συνοδεύονται από οποιοδήποτε έργο μόνιμης ή προσωρινής φύσης, δεν απαιτούνται οι γνώμες του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, αλλά μόνο απόφαση του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, η οποία εγκρίνεται από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας.

3. Εφόσον η παραχώρηση γίνεται σε αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2322/1953 (ΦΕΚ 66 Α').

4. Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση από το Δημόσιο, χωρίς αντάλλαγμα, χώρων της ζώνης του λιμένα για την ανέγερση δημοσίων καταστημάτων για την εύρυθμη λειτουργία του λιμένα, ιδίως Τελωνείων, Λιμεναρχείων,

Υγειονομείων, Γραφείων Πλοηγικής Υπηρεσίας, Πυροσβεστικών Σταθμών, καθώς και εγκαταστάσεων κάθε είδους για τις αμυντικές ανάγκες της χώρας. Οι χώροι αυτοί καθορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση των χώρων αυτών για άλλους σκοπούς.

5. Χώροι μέσα στην ζώνη λιμένα, οι οποίοι δεν είναι άμεσα αναγκαίοι για τη λειτουργία του, κατά την περί τούτου κρίση του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, μετά από απλή γνώμη του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, μπορούν να εκμισθώνονται από το Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις περί διοικήσεως δημοσίων κτημάτων. Κατά τον ίδιο τρόπο γίνεται η διαχείριση από το Δημόσιο και των εντός του λιμένα νομημάτων θαλάσσης και παραλίας, όπως λουτρών, ιχθυοτροφείων, αλυκών κ.λπ., εφόσον η άσκησή τους δεν παρακωλύει τη λειτουργία του λιμένα κατά την σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και μετά από απλή γνώμη του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα.

6. Χώροι της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, υπαγόμενοι στη δικαιοδοσία φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα που έχουν μετατραπεί ή μετατρέπονται σε ανώνυμες εταιρείες κοινής ωφέλειας εκμισθώνονται από τις εταιρείες αυτές σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας, που τις διέπει.

7. Χώροι της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, οι οποίοι έχουν μεταβιβασθεί σε Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, μπορούν να εκμισθώνονται από τους οργανισμούς αυτούς με τις διατάξεις της νομοθεσίας που τους διέπει.

Άρθρο 25

Προγραμματικές συμβάσεις φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα

1. Για τη μελέτη προγραμμάτων ανάπτυξης και εκτέλεσης λιμενικών έργων στη ζώνη λιμένα, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών στη ζώνη αυτή οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με τους Ο.Τ.Α. ή άλλους φορείς του δημόσιου τομέα. Στις συμβάσεις αυτές είναι δυνατή η συμμετοχή και επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α., Συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων, συνεταιρισμών, επιμελητηρίων και επιστημονικών φορέων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που εποπτεύονται από το Δημόσιο.

2. Οι προγραμματικές συμβάσεις εγκρίνονται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας. Οι όροι και οι προϋποθέσεις των προγραμματικών συμβάσεων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εμπορικής Ναυτιλίας.

3. Στις προγραμματικές συμβάσεις ορίζονται το έργο, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι πόροι που θα διατεθούν, τα ποσά χρηματοδότησης, τα χρονοδιαγράμματα εκτέλεσης των έργων ή των προγραμμάτων ή παροχής υπηρεσιών, καθώς και το αρμόδιο διοικητικό όργανο επίλυσης τυχόν διαφορών που θα προκύψουν.

Άρθρο 26 **Καθεστώς Δωδεκανήσου**

1. Ο παρών νόμος έχει εφαρμογή και στα νησιά του Νομού Δωδεκανήσου, εφαρμοζομένων παραλλήλως και των διατάξεων του κ.δ. 132/1929 περί Κτηματολογικού Κανονισμού Δωδεκανήσου που διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 8 του ν. 510/1947 (ΦΕΚ 298 Α'), οι οποίες κατισχύουν.

2. Όσον αφορά τα νησιά του Νομού Δωδεκανήσου που υπάρχει κτηματολόγιο, στο διάγραμμα του άρθρου 4 που υποβάλλεται για τον καθορισμό αποτυπώνονται οι κτηματολογικές μερίδες και βεβαιώνεται από το αρμόδιο Κτηματολογικό γραφείο η ορθότητα των αποτυπωμένων κτηματολογικών μερίδων.

Άρθρο 27 **Προστασία αιγιαλού, παραλίας και άλλων χώρων**

1. Οι διατάξεις για την προστασία των δημοσίων κτημάτων, όπως ισχύουν κάθε φορά, έχουν εφαρμογή και στους χώρους της θαλάσσιας ζώνης λιμένα.

2. Τα πάσης φύσεως κτίσματα και εν γένει κατασκευάσματα, τα οποία έχουν ανεγερθεί ή θα ανεγερθούν χωρίς άδεια στον αιγιαλό ή την παραλία, μετά τον καθορισμό και τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων των άρθρων 7 και 10 κατεδαφίζονται, ανεξάρτητα από το χρόνο ανέγερσής τους ή αν κατοικούνται ή άλλως πως χρησιμοποιούνται. Εξαιρούνται κτίσματα και κατασκευάσματα που τελούν υπό την προστασία του Υπουργείου Πολιτισμού. Προς τούτο ο προϊστάμενος της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας εκδίδει πρωτόκολλο κατεδάφισης, το οποίο κοινοποιεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας», σε εκείνον που έχει ανεγείρει αυθαίρετως, ο οποίος οφείλει εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση να κατεδαφίσει τα κτίσματα και να άρει τα πάσης φύσεως κατασκευάσματα από τον αιγιαλό ή την παραλία.

3. Αν δεν καταστεί δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητας αυτού που ανήγειρε το παράνομο κτίσμα ή κατασκευή, η Κτηματική Υπηρεσία δημοσιεύει σχετική πρόσκληση σε μία τοπική εφημερίδα, αν εκδίδεται στην περιοχή της αυθαίρετης κατασκευής, και σε μία ημερήσια εφημερίδα, αν εκδίδεται στην περιοχή της αυθαίρετης κατασκευής, και σε μία ημερήσια εφημερίδα της Πρωτεύουσας του Κράτους, προς οποιονδήποτε γνωρίζει εκείνο που έχει ανεγείρει, για να γνωστοποιήσει στην υπηρεσία την ταυτότητά του. Μετά την άπρακτη πάροδο τριάντα (30) ημερών από την τελευταία δημοσίευση εκδίδεται το πρωτόκολλο κατεδάφισης κατά αγνώστου.

4. Αν είναι γνωστή η ταυτότητα αυτού, που ανήγειρε το παράνομο κτίσμα ή κατασκευή, αλλά είναι άγνωστη η διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του ή είναι κάτοικος αλλοδαπής, το παραπάνω πρωτόκολλο κοινοποιείται σε αυτόν ως άγνωστης διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 84 του ν.δ. 356/1974 «Περί Κώδικος εισπράξεως δημοσίων εσόδων».

5. Και στις τρεις περιπτώσεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου το πρωτόκολλο κατεδάφισης τοιχοκολλείται στο υπό κατεδάφιση κτίσμα ή κατασκευή και στο κατάστημα του δήμου ή της κοινότητας, στην περιοχή του οποίου αυτό βρίσκεται. Για την τοιχοκόλληση συντάσσεται έκθεση από τον δημόσιο, δημοτικό ή κοινοτικό υπάλληλο που την ενήργησε, η οποία αποστέλλεται

στην Κτηματική Υπηρεσία. Η κατεδάφιση γίνεται μετά την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση του πρωτοκόλλου και την τοιχοκόλλησή του.

6. Η κατεδάφιση ενεργείται με ευθύνη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και σε περίπτωση αδυναμίας με τεχνική υποστήριξη που διατίθεται από την Τεχνική Υπηρεσία της αρμόδιας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ύστερα από αίτημα του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Η κατεδάφιση γίνεται σύμφωνα με τις πολεοδομικές διατάξεις, κατόπιν πρότασης του προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας. Η δαπάνη κατεδάφισης βαρύνει αυτόν που έχει ανεγείρει αυθαίρετως και εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο κατά τις διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

7. Τα χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση της άδειας έργα και εν γένει κατασκευές μέσα στη θάλασσα αίρονται και απομακρύνονται ανεξάρτητα από τον τρόπο χρησιμοποίησής τους. Εξαιρούνται κτίσματα και κατασκευάσματα που τελούν υπό την προστασία του Υπουργείου Πολιτισμού. Προς τούτο η Κτηματική Υπηρεσία, μετά από πρόταση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, συντάσσει πρωτόκολλο κατεδάφισης, άρσης και απομάκρυνσης των ανωτέρω έργων ή κατασκευών. Για το πρωτόκολλο αυτό και την εκτέλεσή του εφαρμόζονται ανάλογα οι παράγραφοι 2 έως και 6 του παρόντος άρθρου. Η τοιχοκόλληση του πρωτοκόλλου γίνεται μόνο στο αρμόδιο Λιμεναρχείο. Αν από τα πιο πάνω έργα ή κατασκευές μέσα στη θάλασσα δημιουργείται, κατά την περί τούτου κρίση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, κίνδυνος για την ασφαλή διεξαγωγή της ναυσιπλοΐας ή προθεσμία της παραγράφου 5 για την εκτέλεση του πρωτοκόλλου περιορίζεται σε επτά (7) ημέρες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται ο τρόπος κατεδάφισης και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού. Με την απόφαση αυτή μπορεί να προβλεφθεί η εκτέλεση του πρωτοκόλλου από υπηρεσία του Δημοσίου ή του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, ως και η ανάθεση της υλοποίησής της σε ιδιωτικό φορέα.

8. Αίτηση προσωρινής ρύθμισης της νομής ή κατοχής ή αίτηση αναστολής εκτέλεσης της κατεδάφισης, άρσης ή απομάκρυνσης ενώπιον οποιουδήποτε Διοικητικού ή Πολιτικού Δικαστηρίου ή άλλης Αρχής δεν επιτρέπεται.

9. Για έργα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 και έχουν γίνει πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου στον αιγιαλό, την παραλία ή τη θάλασσα, χωρίς άδεια ή με υπέρβαση αυτής, είναι δυνατόν μετά από αιτιολογημένη κρίση της Διοίκησης, να εκδοθεί γι' αυτά η σχετική άδεια κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, εφόσον δεν παραβιάζονται οι ισχύουσες σχετικές διατάξεις, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις έκδοσης της άδειας αυτής και υποβληθεί προς τούτο αίτηση στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ισχύ του παρόντος νόμου. Η αίτηση αυτή συνοδεύεται από τεχνική περιγραφή του έργου, τοπογραφικό διάγραμμα 1:500, φωτογραφίες και χάρτη της ευρύτερης περιοχής με την ακριβή θέση του έργου. Εντός περαιτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους απαιτείται, για την έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών επί της πιο πάνω αίτησης, η υποβολή των δικαιολογητικών, που προβλέπονται από το άρθρο 14. Για τη νομιμοποίηση των πιο πάνω έργων καταβάλλεται προηγού-

μένως η αποζημίωση για την αυθαίρετη χρήση του αιγιαλού ή παραλίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

10. Προκειμένου για έργα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 τα οποία έχουν κατασκευαστεί στον αιγιαλό, την παραλία ή τη θάλασσα μέχρι την ισχύ του παρόντος νόμου από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., η κατά την προηγούμενη παράγραφο αίτηση έκδοσης της σχετικής άδειας μπορεί να υποβληθεί μέσα σε δύο (2) έτη από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου.

Άρθρο 28

Καθορισμός χώρων που εξομοιώνονται με ζώνη λιμένα

1. Ο καθορισμός των χώρων που εξομοιώνονται με ζώνη λιμένα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 2575/1998 (ΦΕΚ 23 Α') γίνεται με απόφαση του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και του Υπουργείου Οικονομικών. Οι πιο πάνω γνώμες παρέχονται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη λήψη της απόφασης του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, αλλά αν η προθεσμία αυτή περάσει άπρακτη, ο καθορισμός των χώρων του προηγούμενου εδαφίου γίνεται και χωρίς τις άνω γνώμες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

2. Η απόφαση του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα εγκρίνεται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Άρθρο 29

Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις

1. Όποιος χωρίς άδεια ή με υπέρβαση αυτής ή με άδεια που εκδίδεται κατά παράβαση του νόμου αυτού επιφέρει στον αιγιαλό, την παραλία, τη θάλασσα, τον πυθμένα, τη ζώνη λιμένα, τη μεγάλη λίμνη, πλεύσιμο ποταμό, όχθη ή παρόχθια ζώνη μεγάλης λίμνης ή πλεύσιμου ποταμού οποιαδήποτε μεταβολή με την κατασκευή, τροποποίηση ή καταστροφή έργων ή του εδάφους ή του πυθμένα με τη λήψη χώματος, λίθων ή άμμου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, ανεξάρτητα αν με τον τρόπο αυτόν επήλθε ζημία σε οποιονδήποτε, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με τα πρόστιμα που επιβάλλονται διοικητικά σύμφωνα με την παράγραφο 23 του άρθρου 3 του ν. 2242/1994, που εφαρμόζεται κατά τα λοιπά. Τα πρόστιμα του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλονται, όσον αφορά τις όχθες μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών, από την αρμόδια κατά τόπο Κτηματική Υπηρεσία.

2. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται και όσοι υπάλληλοι εκδίδουν άδεια κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου.

3. Τρίτος που κατά παράβαση της παραγράφου 5 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου κάνει οποιαδήποτε χρήση των εκεί αναφερόμενων εγκαταστάσεων ή εν γένει έργων τιμωρείται με την ποινή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και με πρόστιμο ισόποσο με το λιμενικό τέλος, που καταβάλλεται στον πλησιέστερο λιμένα για τη χρήση παρόμοιων έργων ή λιμενικών εγκαταστάσεων, το οποίο βεβαιώνεται σε βάρος του αυθαίρετου χρήστη με απόφαση, άμεσα εκτελεστή, της αρμόδιας λιμενικής αρχής και εισπράττεται σύμφωνα με το ν.δ.

356/1974 «Περί Κώδικος εισπράξεως δημοσίων εσόδων».

Άρθρο 30

Εγκατάσταση υδατοκαλλιεργειών

Για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών απαιτείται, εκτός από τις προϋποθέσεις, που προβλέπονται από την ειδική για αυτές νομοθεσία, και η σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και του Υπουργείου Πολιτισμού.

Άρθρο 31

Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού για τον καθορισμό του αιγιαλού, παλαιού αιγιαλού και παραλίας, ως και οι διατάξεις για τη διοίκηση, διαχείριση και προστασία τούτων εφαρμόζονται αναλόγως και για τις όχθες, τις παλαιές όχθες και τις παρόχθιες ζώνες των μεγάλων λιμνών και των πλεύσιμων ποταμών με τις ακόλουθες παρεκκλίσεις.

Για τις παραχωρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 14 δεν απαιτείται γνώμη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (Γ.Ε.Ν.) και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας (Υ.Ε.Ν.). Για τον καθορισμό της όχθης, παλαιάς όχθης και παρόχθιας ζώνης δεν απαιτείται γνώμη του Γ.Ε.Ν. και στην Επιτροπή του άρθρου 3 αντί του εκπροσώπου του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας συμμετέχει, ως μέλος, υπάλληλος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με ειδικότητα γεωπόνου, ιχθυολόγου ή δασολόγου και ως πέμπτο μέλος, υδραυλικός μηχανικός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.).

2. Σε διώρυγες, διαύλους, τεχνητούς λιμένες, που δημιουργούνται από φυσικά ή τεχνητά αίτια στην ξηρά με είσοδο της θάλασσας και είναι πλεύσιμοι, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 32

Μέτρα για την προστασία της δημόσιας περιουσίας, καθορισμός αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού σε περιοχές που κηρύσσονται υπό κτηματογράφηση

1. Αν κηρυχθεί περιοχή υπό κτηματογράφηση, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 2308/1995 (ΦΕΚ 114 Α'), η ανώνυμη εταιρεία ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. υποχρεούται, να αποστείλει, πριν από την κατά το άρθρο 4 του άνω νόμου, πρώτη ανάρτηση των στοιχείων της Κτηματογράφησης και για το έγκυρο της ανάρτησης αυτής, στην αρμόδια ή τις αρμόδιες Κτηματικές Υπηρεσίες, στις οποίες υπάγεται η περιοχή αυτή, αντίγραφα των προσωρινών κτηματολογικών διαγραμμάτων και πινάκων (των άρθρων 3 και 4 του ν. 2308/1995).

2. Σε περίπτωση που η περιοχή που κηρύχθηκε υπό κτηματογράφηση ή τμήμα αυτής βρέχεται από θάλασσα ή περιλαμβάνει μεγάλη λίμνη ή πλεύσιμο ποταμό, η υποχρέωση αποστολής κατά την παράγραφο 1 περιλαμβάνει και κτηματογραφικό - υψομετρικό διάγραμμα κλίμακας τουλάχιστον 1:1.000, που απεικονίζει παράκτια ή παρόχθια ζώνη πλάτους τριακοσίων (300) μέτρων προς την ξηρά.

Το διάγραμμα αυτό εντός μηνός από την παραλαβή του ελέγχεται και θεωρείται με μέριμνα της Κτηματικής Υπηρεσίας και τίθεται υπόψη της Επιτροπής του άρθρου

3 στην πρώτη τακτική συνεδρίασή της για τον καθορισμό του αιγιαλού, της παραλίας και του τυχόν παλαιού αιγιαλού ή της όχθης, της παρόχθιας ζώνης και της τυχόν παλαιάς όχθης.

3. Σε περιοχές που κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει ήδη γίνει η ανάρτηση των στοιχείων της κτηματογράφησης, τα διαγράμματα και οι πίνακες των παραγράφων 1 και 2 αποστέλλονται από την ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. στις αρμόδιες Κτηματικές Υπηρεσίες εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού. Στις περιοχές αυτές δεν επιτρέπεται η δεύτερη ανάρτηση του άρθρου 9 του ν. 2308/1995 πριν από την παρέλευση: α) τεσσάρων (4) μηνών και β) ενός (1) έτους και έξι (6) μηνών από την ημερομηνία παραλαβής των διαγραμμάτων και πινάκων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού από τις αρμόδιες Κτηματικές Υπηρεσίες κατ' αντιστοιχία για κάθε περίπτωση.

Για κτηματογραφούμενες περιοχές που η διαδικασία του άρθρου 9 του ν. 2308/1995 έχει προηγηθεί της έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, η προθεσμία της προσφυγής της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2308/1995 παρατείνεται για το Δημόσιο αντίστοιχα κατά τους χρόνους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως αν ο παλαιός αιγιαλός εκτείνεται σε μεγάλο βάθος προς την ξηρά και αποβαίνει δαπανηρή η απεικόνισή του με τις κλίμακες της παραγράφου 2, είναι δυνατή η χάραξή του σε διάγραμμα με κλίμακα τουλάχιστον 1:5.000. Για το διάγραμμα όμως του αιγιαλού και της παραλίας έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή οι κλίμακες της παραγράφου 2.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) και Οικονομικών ρυθμίζονται οι προδιαγραφές σύνταξης του κτηματογραφικού - υψομετρικού διαγράμματος των παραγράφων 2 και 4, οι κλίμακες απεικόνισης των αντιγράφων των κτηματολογικών διαγραμμάτων της παραγράφου 1, τα ζητήματα των τυχόν απαιτούμενων δαπανών σύνταξης ή έκδοσης των διαγραμμάτων αυτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Τεκμήριο ωφέλειας ιδιοκτητών απαλλοτριούμενων ακινήτων

1. Το τεκμήριο της ωφέλειας των ιδιοκτητών κατά τις διατάξεις του ν. 653/1977 (ΦΕΚ 214 Α') είναι μαχητό και κρίνεται, μετά την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, από το αρμόδιο για τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης Εφετείο, κατά την ειδική διαδικασία του παρόντος άρθρου.

2. Ο εικαζόμενος ιδιοκτήτης ή ο αξιών δικαιώματα επί του απαλλοτριωμένου, εφόσον θεωρεί ότι δεν υφίσταται το τεκμήριο της ωφέλειας, μπορεί με αίτησή του να ζητήσει από το φορέα του έργου τη διόρθωση του κτηματολογικού πίνακα κήρυξης της απαλλοτρίωσης. Η υποβολή της αίτησης δεν αναστέλλει τις διαδικασίες της απαλλοτρίωσης.

3. Η αίτηση υποβάλλεται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έκδοση της απόφασης περί προσωρινού ή απευθείας οριστικού προσδιορισμού της

αποζημίωσης και παραπέμπεται μετά τη λήξη της προθεσμίας προς εξέταση σε τριμελή Επιτροπή αποτελούμενη από ένα μηχανικό του αρμόδιου από το σκοπό της απαλλοτρίωσης φορέα, ως Πρόεδρο, έναν υπάλληλο της Κτηματικής Υπηρεσίας του νομού στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο τμήμα αυτής και έναν εμπειρογνώμονα οριζόμενο με αναπληρωτή, σύμφωνα με το άρθρο 372 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, με απλή πράξη, της οποίας αντίγραφο αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Τα λοιπά μέλη της Επιτροπής και οι αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του αρμοδίου για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης.

4. Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρο αυτής και μετά από αυτοψία και έλεγχο των στοιχείων προβαίνει το αργότερο εντός τριών (3) μηνών στη σύνταξη έκθεσης σχετικά με την ωφέλεια ή μη του ακινήτου λόγω του έργου, αιτιολογώντας πλήρως τους λόγους και συνδένοντας τους ιδία με τη δυνατότητα πρόσβασης του ακινήτου στο έργο ή τα έργα που περιλαμβάνονται στη ζώνη απαλλοτρίωσης, τη δημιουργία επιπτώσεων στις χρήσεις του ακινήτου και την κατά τις ισχύουσες διατάξεις αρτιότητα και οικοδομησιμότητά του.

5. Στα μέλη της Επιτροπής μετά την ολοκλήρωση του έργου της καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση, που καθορίζεται με απόφαση του αρμοδίου για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης εντός των δι' αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών καθοριζόμενων ορίων και προϋποθέσεων και βαρύνει τον υπόχρεο προς αποζημίωση.

6. Η αίτηση του ιδιώτη μαζί με την έκθεση της Επιτροπής και τα στοιχεία της απαλλοτρίωσης αποστέλλονται, από την αρχή που κήρυξε την αναγκαστική απαλλοτρίωση, στο κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δικαστήριο.

Ο Πρόεδρος του δικαστηρίου ορίζει δικάσιμο σε χρόνο όχι βραχύτερο από τριάντα (30) ημέρες ούτε μικρότερο από σαράντα (40) ημέρες από την κατάθεση των στοιχείων σε αυτό, εφαρμοζομένων και στην περίπτωση αυτή των σχετικών με την επίδοση διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 20 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων. Το δικαστήριο εκτιμώντας ελεύθερα τα αποδεικτικά μέσα που προσήχθησαν από τους διαδίκους γενικά, οφείλει να εκδώσει οριστική απόφαση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την τελευταία συζήτηση της υπόθεσης.

Κατά της απόφασης του Εφετείου επιτρέπεται μόνο το ένδικο μέσο της αναίρεσης, εφαρμοζομένων και στην περίπτωση αυτή των διατάξεων του άρθρου 22 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων.

7. Οι συνέπειες της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων ισχύουν και στην περίπτωση που η σχετική με το τεκμήριο της ωφέλειας απόφαση του Εφετείου εκδοθεί μετά τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης, μη επιτρεπομένου σε κάθε περίπτωση του καθορισμού νέας τιμής μονάδος.

Όποιος δεν κλητεύθηκε ούτε έλαβε μέρος στη δίκη για τον καθορισμό της αποζημίωσης δικαιούται να ζητήσει με αίτησή του τη διόρθωση των κτηματολογικών στοιχείων μέσα σε πέντε (5) έτη από τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης και σε περίπτωση που αποδεδειγμένα έχει λάβει γνώση, μέσα σε έξι (6) μήνες από τότε που αυτός έλαβε γνώση.

Άρθρο 34

Αντικαθίσταται το άρθρο 1 του ν.δ. 439/1970 (ΦΕΚ 36 Α΄) ως εξής:

«1. Σε παραλιακές εκτάσεις που βρίσκονται: α) εκτός περιοχών που διέπονται από εγκεκριμένα σχέδια πόλεως, β) εκτός οριοθετημένων οικισμών με πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων και γ) εκτός περιοχών που διέπονται από ειδικό καθεστώς χρήσεων γης και όρων δόμησης, η κάθε κατασκευή έργου υποδομής ή κτιρίου τοποθετείται σε απόσταση τουλάχιστον πενήντα (50) μέτρων από το όριο του αιγιαλού, όπως αυτό καθορίζεται κατά τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι περιορισμοί της προηγούμενης παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή: α) σε έργα που εξυπηρετούν σκοπούς εθνικής άμυνας και ασφάλειας, β) σε βιομηχανίες και βιοτεχνίες, που, λόγω της φύσεώς τους, πρέπει να εγκαθίστανται σε παραλιακούς χώρους και γ) σε κάθε είδους έργα που εκτελούνται από το Δημόσιο, τα λιμενικά ταμεία, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους δημόσιους οργανισμούς και επιχειρήσεις και τα οποία εξυπηρετούν λιμενικούς, συγκοινωνιακούς, βιομηχανικούς, περιβαλλοντικούς, πολιτιστικούς, αθλητικούς, επιστημονικούς ή άλλους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος ή κοινής ωφέλειας, που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις. Για τα παραπάνω έργα απαιτείται η προέγκριση χωροθέτησης και έγκριση περιβαλλοντικών όρων, όπως αυτές προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.»

Άρθρο 35**Μεταβατικές και τελικές διατάξεις**

1. Δεν θίγονται από τον παρόντα νόμο οι διατάξεις του α.ν. 376/1936 (ΦΕΚ 546 Α΄), τα άρθρα 24 έως και 32 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α΄), καθώς και όλες οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που αφορούν την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, την εξυπηρέτηση της εθνικής άμυνας και της ασφάλειας της Χώρας.

2. Εξακολουθούν να διέπονται από τις ισχύουσες μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού διατάξεις, οι εκκρεμείς υποθέσεις που αφορούν τον καθορισμό αιγιαλού και παραλίας καθώς και συναφή θέματα.

3. Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου καταργούνται ο α.ν. 2344/1940, το άρθρο 60 του π.δ. 11/12.11.1929 (ΦΕΚ 399 Α΄) «Περί Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων» και η υπ' αριθμ. 1032058/1555/0010/ΠΟΛ 1147/30.5.1989 εγκύκλιος διαταγή του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία κυρώθηκε με το ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43

Α΄). Διατηρείται η ειδική νομοθεσία για το καθεστώς του Αγίου Όρους, όπως αυτό καθορίζεται από το άρθρο 105 του Συντάγματος, τον καταστατικό χάρτη του Αγίου Όρους και το κυρωτικό αυτού ν.δ. της 10/16.9.1926.

Τροποποιείται το άρθρο 100 του π.δ. 284/1988 (ΦΕΚ 128 Α΄) ως προς την Επιτροπή καθορισμού των ορίων αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού.

4. Παραμένουν σε ισχύ: α) τα άρθρα 3 και 14 του ν. 2730/1999 (ΦΕΚ 130 Α΄), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα, β) ο ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α΄) εκτός της παραγράφου 21 του άρθρου 6 του νόμου αυτού που καταργείται και γ) οι ειδικές διατάξεις περί αιγιαλού, παραλίας, θάλασσας, λιμένων και αλιείας.

Άρθρο 36**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει:

α. Των διατάξεων του άρθρου 33 μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εφαρμόζεται και για τις αναγκαστικές απαλλοτριώσεις που δεν έχουν μέχρι της ισχύος του συντελεσθεί. Στις περιπτώσεις που κατά την έναρξη ισχύος του ίδιου αυτού άρθρου έχει παρέλθει η ανατρεπτική προθεσμία της παραγράφου 3 αυτού, η ανατρεπτική αυτή προθεσμία παρατείνεται για δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του.

β. Των λοιπών διατάξεων, από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 2001

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΚΡΥΠΙΔΗΣ

